

**Program CENTRUM PRE DETI A RODINY TENENET s celoslovenskou pôsobnosťou  
 45 ods. 1 písm. b) a c) zákona 305/2005 Z.z a neskorších doplňujúcich predpisov)  
 (vykonávanie opatrení sociálno-právnej ochrany detí a mládeže a sociálnej kurately v  
 zariadení)**

*V zmysle § 45 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle Náležitosti programu centra pre deti a rodiny a špecializovaného programu centra pre deti a rodiny - Zbierka zákonov SR - Vyhláška č.103/2018 Z. z. znenie a platnosť od 01.04.2018*

**a) kontaktná adresa centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj centra**

TENENET o.z., Oravská 4, 903 01 Senec, tel: 02 2020 1111, info@tenenet.sk

**štatutárna zástupkyňa kontakt:** PhDr. Elena Kopcová, PhD., 0907 154 601, ena@tenenet.sk, www.tenenet.sk

**b) adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách centra**

***Ambulantná forma:***

**Bratislavský kraj:**

1. TENENET o.z., Lichnerova 41 (prevádzka Lichnerova 39), 903 01 Senec
2. TENENET o.z., Oravská 4, 903 01 Senec

**Trnavský kraj:**

1. TENENET o.z. budova MsÚ Galanta, Mierové nám. 940/1, 3.posch, č.502 a 503, 924 00 Galanta
2. TENENET o.z, Priemyselná ulica 5/C, 3. poschodie, 917 00 Trnava
3. TENENET o.z., ul. SNP 6, 920 01 Hlohovec

**Žilinský kraj:**

1. TENENET o.z., ul. Miestneho priemyslu 1247, 029 01 Námestovo

**Prešovský kraj:**

1. TENENET o.z., Levočská 335/1, 064 01 Stará Ľubovňa

**Banskobystrický kraj:**

1. TENENET o.z., Dom Služieb, Informačno poradenské Centrum Rómov, Malohontská 1931/16A, 1.posch, 979 01 Rimavská Sobota,
2. TENENET o.z., Hotel Pelikan, Vajanského 2928/13, 984 01 Lučenec,

**Košický kraj:**

1. TENENET o.z., P.Jilemnického 860/13, 071 01 Michalovce

**Nitriansky kraj:**

1. TENENET o.z., M.R.Štefánika 15/B, 940 64 Nové Zámky

***Terénna forma - celoslovenská pôsobnosť***

1. Bratislavský kraj
2. Trnavský kraj
3. Nitriansky kraj
4. Trenčiansky kraj
5. Banskobystrický kraj
6. Žilinský kraj

7. Prešovský kraj

8. Košický kraj

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**c) účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. b) a c) zákona,**

***b) výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d),*** výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu) alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),

***c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania***

1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch,

**d) druh vykonávaných opatrení, ak účelom centra je vykonávanie**

2. výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu alebo iných povinností uložených súdom podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“)

- a) v zmysle §12 ods 1 písm b) - realizácia sociálnej, psychologickkej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky ako súboru odborných metód zadaná orgánom SPODaSK (uložené príslušným UPSVRom),
- b) v zmysle §12 ods 1 písm d) - realizácia výchovného opatrenia prostredníctvom sociálneho programu zadaná orgánom SPODaSK (uložené príslušným UPSVRom)
- c) sociálne poradenstvo - realizácia sociálneho poradenstva ako odbornej metódy (uložené súdom)
- d) iné odborné poradenstvo - realizácia psychologického poradenstva ako odbornej metódy (uložené súdom) za účelom úpravy komunikácie a zlepšenia vzťahov rodičov vo veciach výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu,
- e) neodkladné opatrenia - realizácia výkonu neodkladného opatrenia (uložené súdom) ako súboru odborných metód formou posúdenia miery ohrozenia dieťaťa, overovania skutočností, šetrenia rodinných pomerov a sociálnej, psychologickkej a špeciálno-pedagogickej intervencie za účelom rýchlej a dočasnej úpravy pomerov v rodine, ohrozujúcej život maloletého dieťaťa.

V zmysle §73 ods. 6 zákona 305/2005 Z.z o SPODaSK a znení neskorších predpisov v centre zabezpečujeme ambulantnou a terénnou formou - najmä psychodiagnostickými metódami (tak štandardizovanými psychotestami ako najmä projektívnymi metódami a ich interpretáciou kvalifikovanými odborníkmi) a použitím sociálnej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky a aplikácia následných odborných sociálnych, psychologických, psychoterapeutických a špeciálo-pedagogických postupov a intervencií - sociálny program:

- a) vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa súborom odborných metód;
- b) vykonávanie opatrení podľa §11 ods.2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ohrozujúcich psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa formou sociálneho programu;
- c) vykonávanie ambulantných výchovných opatrení formou sociálneho programu;
- d) vykonávanie opatrení podľa §44a ods.1 formou sociálneho programu;
- e) poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti ako odbornej metódy.

#### **e) forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona**

- b) ambulantnou formou,
- c) terénou formou.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

#### **f) opis cieľovej skupiny centra**

Cieľovú skupinu tvoria deti, mladiství, plnoleté fyzické osoby do 25 rokov veku a iné plnoleté fyzické osoby (rodičia alebo osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa) v zmysle § 2 písm. a), b), c) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Jedná sa o rodiny a deti (z prirodzeného prostredia, ale aj náhradného, na pobytovom opatrení iného CDR či vo výkone inak špecializovaného ambulantného a terénneho výkonu oparení SPODaSK v inom CDR), ktoré potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní bez odbornej pomoci riešiť problémy v rodine, prispôbiť sa novej situácii v rodine alebo ak ide o rodinu so špecifickým problémom. Opis problémov cieľovej skupiny pre jednotlivé opatrenia podľa účelu centra a druhu vykonávaných opatrení, teda pre všetky zmienené v bode c a d tohto programu uvádzame tieto cieľové skupiny centra:

- Deti a ich rodiny s problémami **vo vývoji a individuálnom vývine**:
  - zmeny súvisiace so životným cyklom rodiny - výchovné špecifiká súvisiace s vekom, problémy s prijatím dieťaťa súrodencami, širšou rodinou, príchod nového člena do rodiny (narodenie, náhradná rodinná starostlivosť, starostlivosť člena širšej rodiny, napr. starých rodičov), odchod člena z rodiny (úmrtie, odchod jedného z partnerov, výkon väzby, odchod detí z domácnosti, umiestnenie člena rodiny v špecializovanom zariadení), zmena bydliska rodiny, strata bývania, zmena alebo strata zamestnania a s tým súvisiace problémy, iné špecifické problémy súvisiace so zmenami v rodine atď.;
  - podozrenie na ohrozenie života, zdravia a priaznivého vývinu - zo strany druhých voči dieťaťu (syndrón CAN), sklony k sebapoškodzovaniu, sklony k agresívnemu a inak nevhodnému správaniu a poruchám správania voči druhým, delikventné sklony k páchaniu trestnej činnosti atď.;
  - Podozrenie na závislosť dieťaťa alebo člena rodiny od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva (diagnostikovaná závislosť psychiatrom, po hospitalizácii a detoxikácii organizmu ako aj po liečbe závislostí v psychiatrickej nemocnici alebo centre na liečbu drogových závislostí, alkoholizmu alebo patologického hráčstva) - naše centrum a odborná práca nastupuje až po odznení akútnych abstinenčných symptómov a poskytnutí

základnej zdravotníckej pomoci na liečbu závislostí, vstupujeme do procesu vtedy, keď dieťa alebo mladiství prichádza do prirodzeného alebo náhradného rodinného prostredia ako ambulantný a terénny podporný prvok udržiavania abstinencie a podpory socializácie dieťaťa alebo mladistvého do spoločenského života,

- podozrenie na zníženú kvalitu starostlivosti rodičov o dieťa a nedostatočné napĺňanie rodičovských funkcií, zlyhávanie rodiny v napĺňaní jej základných funkcií (biologická, emocionálna, socializačná, výchovná, opatrovateľská atď.) a vo výchove dieťaťa atď.,
- dieťa so zdravotným znevýhodnením - deti s poruchami vývinu, oneskorenie vývinu z rôznych príčin - DMO, FAS syndróm, rôzne poruchy mentálneho postihnutia, autistického spektra atď.,
- Deti a ich rodiny s problémami **vo vzťahu k okoliu**:
  - Problémy súvisiace s rizikom sociálneho vylúčenia dieťaťa a jeho rodiny v blízkej komunite z dôvodu chudoby, príslušnosti k marginalizovanej rómskej komunite, inej etnickej skupiny či migrantom atď.;
  - problémy v školskom prostredí - nástup detí do škôlky, školy, zanedbávanie školskej dochádzky, zmena školského prostredia, konflikty so spolužiakmi, konflikty s učiteľmi ako autoritami, šikana, poruchy správania v škole, sklony k agresívnemu a inak nevhodnému správaniu a poruchám správania vrátane sebapoškodzovania atď.
- Deti a ich rodiny s problémami **vo vzťahu k súdnym nariadeniam a zadaným výchovným opatreniam**, ktoré uložil rodine a dieťaťu orgán výkonu SPODaSK
  - napomenutie, dohľad, obmedzenie, povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu; upozornenie, povinnosť zúčastniť sa výchovného alebo sociálneho programu v špecializovanom zariadení;
  - vyňatie dieťaťa z rodiny na základe rozhodnutia súdu atď.;
- Konflikty a narušené vzťahy **v prirodzenej biologickej rodine z dôvodu rozvodu či rozchodu partnerov** - rodičov maloletého dieťaťa:
  - “rodičovský konflikt”, teda konflikt medzi rodičmi maloletého dieťaťa - týkajúce sa problémovej komunikácie medzi rodičmi vo vzťahu k jeho výchove, pri preberaní si dieťaťa od jedného rodiča druhým rodičom atď.;
  - medzi širšou rodinou - starí rodičia a konflikty medzi nimi a rodičmi maloletého dieťaťa, alebo pri pristúpení nového životného partnera rodiča konflikty medzi novým “spolužijúcim” dospelým a maloletým dieťaťom alebo druhým rodičom s týmto novým spolužijúcim partnerom druhého rodiča atď.;
  - Problémy týkajúce sa úpravy rodičovských práv a povinností - poradenstvo pri písaní návrhu na zverenie dieťaťa, úpravu styku rodiča s dieťaťom, poradenstvo pri písaní návrhu na určenie výživného, určenie mena, určenie a zapretie otcovstva, schválenie právneho úkonu, priznanie rodičovských práv maloletým matkám, povinnosť informovať, nehody rodičov atď.;
  - Problémy týkajúce sa úpravy rodičovských práv a povinností s medzinárodným prvkom (rodičovské únosy, neoprávnené premiestnenia detí, medzinárodné adopcie, maloletý bez sprievodu atď.);
- **Špecifické problémy** týkajúce sa ohrozeného vývinu maloletého dieťaťa **v náhradnej rodine**:
  - problémov s adaptáciou maloletého dieťaťa na nové pomery v náhradnej rodine a členov novej rodiny;

- špecifické symptómy detí v náhradnej starostlivosti - oneskorenia vo vývoji ako následky psychickej deprivácie: reč, jemná motorika, oneskorený vývoj hygienických návykov a sociálnych zručností, nedostatočná školská zrelosť, problémové správanie dieťaťa k druhým ľuďom, problémy so schovávaním jedla a strach z hladu, rôzna intenzita porúch spracovania zmyslových vnemov, priateľsky prístup k všetkým ľuďom bez rozdielu, oneskorený vývoj spracovania reči a učenia z dôvodu chýbajúcej väzby, nedostatku podnetov alebo zvýšeného stresu, v zrovnaní s priemerom menšia výška a váha, ktorá je dôsledkom zlej výživy v prvých mesiacoch alebo používaním drog či alkoholu pred narodením, opakujúce sa správanie, ktorým sa dieťa samo uspokojuje (kývavé pohyby, cmúľanie palca, hladkanie sa po vlasoch, búchanie sa po určitej časti tela), chýbajúce zručnosti potrebné k nadväzovaniu medziľudských vzťahov, účelové správanie, patologický vzťah k jedlu, hygiene a veciam, preafektované správanie, prípadne nezvládanie vlastných emócií, samopoškodzovanie, krádeže, klamstvo a podvádžanie, bezvýberové kontakty s druhými ľuďmi a následná patologická závislosť od druhých atď.;
- problémy pripútania súvisiace s narušenou vzťahovou väzbou dieťaťa na "nových" náhradných rodičov;
- nedostatočná pripravenosť náhradných rodičov na špecifické symptómy detí v náhradnej starostlivosti atď.

**g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona**

Neochota spolupracovať na plnení dohodnutých cieľov alebo aj neúčast' na stretnutí vo vopred dohodnutých termínoch bez uvedenia dôvodu (neospravedlnená neúčast' na 4 stretnutiach). Odborný pracovník má právo vždy ukončiť alebo zrušiť poradenské stretnutie, ak klient nie je schopný efektívne využívať poskytnuté poradenstvo z rôznych dôvodov (klient je pod zjavným vplyvom alkoholu, drog, liekov a pracovník má subjektívny pocit, že nie je schopný spolupracovať, vnímať alebo komunikovať, klient je evidentne chorý, nadmerne agresívny a pod.).

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**h) celkový počet miest v centre a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách centra**

Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

**i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov centra, a ak centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu**

- 1. detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou,**
- 2. rodičov a iných blízkych osôb detí a plnoletých fyzických osôb, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou**

### **BRATISLAVSKÝ KRAJ:**

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., Lichnerova 41, (prevádzka Lichnerova 39, vchod z Lichnerova 41, budovy sú prepojené) 903 01 Senec:***

SPODaSK sa budú vykonávať v priestoroch chránenej dielni WELLNEA v Senci na 77 m<sup>2</sup>. Po súhlase s majiteľom priestoru (WELLNEA) sa bude pre účely výkonu opatrení využívať hmotný majetok TENENET o.z. a tiež sčasti aj WELLNEA chránenej dielni sídliacej v susedných nebytových priestoroch:

- 5 x osobný PC, 15 notebookov;
- 2 x multifunkčné tlačiareň s faxom a scannerom;
- 1 x telefón – pevná linka a 1x mobilný telefón;
- Bezbariérové WC s umývadlom, ďalšie WC s umývadom a kuchynka.

Vykonávanie SPOaSK sa bude uskutočňovať v prenajatých priestoroch **organizácie žiadateľa** - občianskeho združenia TENENET o.z. alebo priamo v teréne, teda v rodinnom prostredí klienta. V prípade potreby (napr. skupinového výchovného programu) TENENET o.z. užíva spoločné priestory, ktoré pozostávajú z veľkej tréningovej miestnosti, kde je vyčlenený kútik na poradenskú prácu s klientom, kuchynky, WC a skladu.

**Kancelária** je zariadená kancelárskym nábytkom a technikou uvedenou vyššie.

**Tréningová miestnosť s poradenským kútikom** je vybavená nábytkom – 30 ks skladacích konferenčných stoličiek, 2 skrinky na odkladanie tréningových a poradenských pomôcok, flipchartová tabuľa, prenosný dataprojektor s reproduktormi, 1 konferenčný stolík, 3 písacie stoly, jedno dvojkreslo a 2 kreslá. V sklade, ktorý je súčasťou veľkej tréningovej miestnosti, ale oddelený šatníkovou posuvnou stenou, sú po celej dĺžke steny police, knižnica s odbornou literatúrou pre zamestnancov organizácie a registračka záznamových hárkov klientov, všetko je to uzamykateľné šatníkovou zostavou, pričom kľúče sú skryté a vedľa o nich len zodpovedné osoby v zmysle zákona o ochrane osobných údajov.

Organizácia žiadateľa disponuje buď vlastnými alebo prenajatými **pomôckami**, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie kvalitného sociálneho poradenstva – knižnica s odbornou literatúrou, didaktické a psychodiagnostické pomôcky pre prácu s deťmi aj dospelými, pomôcky a materiály pre individuálnu aj skupinovú prácu s klientmi, kancelárske potreby (fixy, pastelky, papiere atď.), prenosnú tabuľu – flipchart, prenosné diktafóny, digitálny fotoaparát, videokameru, dataprojektor, notebook pre tvorbu dokumentácie a využívanie rôznych techník atď.

**Celková rozloha:** 77 m<sup>2</sup>+

**Kapacita:** max 15 (10 detí a 5 dospelých)

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v akreditovanom subjekte tu v programe uvedených v bode d).

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., Oravská 4, 903 01 Senec:***

Vlastné priestory, celková rozloha akreditovaného subjektu: 135,14 m<sup>2</sup>

**Chodba:** vstupná miestnosť: 5,40 m<sup>2</sup>

**Kancelária č.1** (20,94 m<sup>2</sup>) - je zariadená: 3x písací stôl s 3x PC technikou/notebooky, 3x kontajner, 3x kancelárska stolička, 3x komodový nábytok/skrinky, 1x telefónny aparát/pevná linka

**Kancelária č.2** (18,26 m<sup>2</sup>) – je zariadená: 2x písací stôl s 2 x PC technikou/notebooky, 2x kontajner, 2x kancelárska stolička, 7x komodový nábytok/skrinky, 1x policová zostava, 1x tlačiareň, 1x telefónny aparát/pevná linka

**Kancelária č.3** (8,69 m<sup>2</sup>) – je zariadená: 2x písací stôl, 2x kancelárska stolička, 2x kontajner, 2x policový regál, 2x kartotéka, 1x telefónny aparát/pevná linka

**Miestnosť č.4** - kuchynka (6,07 m<sup>2</sup>) je zariadená: 1x nábytková zostava, 1x písací stôl, 1x kancelárska stolička, 1x tlačiareň, 1x kávovar, 1x stojan na vodu

**Recepcia** (33,20 m<sup>2</sup>) – je zariadená: 1x recepcný pult, 1x kancelárska stolička, 1x PC technika/počítač, 1x telefónny aparát/pevná linka

**Kancelária č.5** (20,48 m<sup>2</sup>) – je zariadená: 2x písací stôl s 2x PC technikou/notebooky, 2x kontajner, 2x kancelárska stolička, 2x komodový nábytok/skrinky, 1x telefónny aparát/pevná linka

**Miestnosť pre klientov č.6** (9,66 m<sup>2</sup>) – je zariadená: 1x trojmiestna lavica, 1x príručný stolík, 1x stojan na pitnú vodu, 1x detský stolík, 2x detská stolička, 1x skrinka na knižky a hračky

**WC:**

-1x WC kabína s umývadlom pre klientov (5,09 m<sup>2</sup>)

-1x WC kabína bez umývadla pre zamestnancov (1,78 m<sup>2</sup>)

-1x technická miestnosť (2,96 m<sup>2</sup>) – 1x umývadlo, 1x výlevka pre upratovačku, 1x nábytková zostava, 1x hasiaci prístroj, hydrant

-**chodba** (2,61 m<sup>2</sup>)

***Ambulantný výkon v TENENET o.z. budova MsÚ Galanta, Mierové nám. 940/1, 3.posch, č. 502 a 503, 924 00 Galanta***

Prenajatý priestor sa nachádza na 3.poschodí budovy mestského úradu, kancelária č.502 a č.503, o výmere spolu cca 25 m<sup>2</sup>. Do budovy sa prichádza bezbariérovým výťahom, WC a kuchynka sú súčasťou spoločných priestorov na chodbe. V kancelárii sa nachádza základná výpočtová technika (počítač, tlačiareň s kopírkou), sedacia súprava, kancelársky stôl so stoličkami, skrinka.

***Ambulantný výkon v TENENET o.z., Priemyselná 5/C 3 poschodie, č.717, č. 722, č. 723 917 00 Trnava***

Prenajaté priestory centra a sa nachádzajú na 3. poschodí nebytovej budovy na Priemyselnej ulici 5/C v Trnave. Vstup do prevádzky je cez hlavný vstup do budovy. Prevádzka pozostáva z miestnosti o podlahovej ploche 17 m<sup>2</sup>. Zamestnanci a klienti majú k dispozícii zariadenia na osobnú hygienu a kuchynku, ktoré sú spoločné aj pre ostatné prevádzky nachádzajúce sa na 3.NP. Poradenská miestnosť je vybavené kancelárskym stolom so stoličkami, úložnými skrinkami a konferenčným stolíkom s kreslami. V kancelárii sa nachádza kopírka a tlačiareň. Všetci zamestnanci centra majú vlastný prenosný notebook, telefón.

***Ambulantný výkon v TENENET o.z. ul. SNP 6, 920 01 Hlohovec***

Prenajatý priestor sa nachádza na 1.poschodí polyfunkčného objektu (na prízemí obchody). Vstup je zabezpečený samostatným vchodom so schodmi z átria, kde sú aj parkovacie miesta pre klientov. Vstupná Hala má priestor pri schodoch, kde sme do rohu umiestnili sedačku, ktorá slúži ako čakáreň, z tejto haly sa ide do iných kancelárií, hneď pri sedačke je na chodbe spoločné WC a umývarka pre klientov, pre poradcov zamknutelná kuchynka, oproti sedačke po cca 5 m<sup>2</sup> dvere do poradne. Poradňa je kancelársky priestor o výmere spolu cca 25 m<sup>2</sup>. V kancelárii sa nachádza základná výpočtová technika (počítač, tlačiareň s kopírkou), sedacia súprava, kancelársky stôl so stoličkami, skrinka.

### **ŽILINSKÝ KRAJ:**

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., ul. Miestneho priemyslu 1247, 029 01 Námestovo***

Polyfunkčný dom Akord sa nachádza v Námestovo v širšom centre mesta, v severovýchodnom okraji zastavaného územia mesta, v blízkosti priestorov veľkoobchodu Billa. Kancelária sa nachádza na 4.nadzemnom podlaží, č. Dverí 421, výmera 51,5 m<sup>2</sup>. V kancelárii sa nachádza základná výpočtová technika (počítač, tlačiareň s kopírkou), sedacia súprava, kancelársky stôl so stoličkami, skrinka. Do budovy sa prichádza bezbariérovým výt'ahom, WC a kuchynska sú súčasťou spoločných priestorov na chodbe.

### **PREŠOVSKÝ KRAJ:**

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., Levočská 335/1, 064 01 Stará Ľubovňa***

Kancelária sa nachádza na 2.podlaží administratívnej budovy v centre mesta o výmere 16,5 m<sup>2</sup>. V kancelárii sa nachádza základná výpočtová technika (počítač, tlačiareň s kopírkou), sedacia súprava, kancelársky stôl so stoličkami, skrinka. Do budovy sa prichádza bezbariérovým výt'ahom, WC a kuchynska sú súčasťou spoločných priestorov na chodbe.

### **BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ:**

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., Dom Služieb, Informačno poradenské Centrum Rómov, Malohontská 1931/16A, 1.posch, 979 01 Rimavská Sobota***

Prenajatý priestor sa nachádza na 1.poschodí polyfunkčného objektu na ulici v centre mesta o rozmere 33m<sup>2</sup>, konkrétne účelového, murovaného objektu domu služieb. Kancelária spĺňa všetky hygienické normy, v spoločných priestoroch chodby sú zabezpečené spoločné zariadenia na osobnú hygienu zamestnancov, tiež upratovania a spoločným stravovacím kútikom pre zamestnancov. V kancelárii sa nachádza základná výpočtová technika (počítač, tlačiareň s kopírkou), sedacia súprava, kancelársky stôl so stoličkami, skrinka.

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., Hotel Pelikan, Vajanského 2928/13, 984 01 Lučenec,***

Prenajatý priestor sa nachádza na 1.poschodí miestnosť č.102 o celkovej výmere 20,10 m<sup>2</sup>. Vstup do priestorov je z hotelovej chodby. Zariadenie osobnej hygieny je umiestnené na hotelovej chodbe. Vybavenie kancelárie pozostáva z 1 ks písacieho stola, 2 ks kancelárskych stoličiek, 2 ks kresiel a policového systému. Zariadenie pre osobnú hygienu je vybavené 1 WC misou a 1 umývadlo. V kancelárii sa nachádza základná výpočtová technika (počítač, tlačiareň s kopírkou)

### **KOŠICKÝ KRAJ:**

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., P.Jilemnického 860/13, 071 01 Michalovce***

Prenajatý priestor sa nachádza na 1.poschodí polyfunkčného objektu v centre mesta o rozlohe 23,46m<sup>2</sup>. Jedná sa o dvojpodlažný objekt, pričom na 2.podlaží je chodba o výmere 10 m<sup>2</sup>, z nej sa ide do jednotlivých kancelárií (sú tam 2 ďalšie - priestory chráneného pracoviska zamestnancov so zdravotným postihnutím). V kancelárii sa nachádza základná výpočtová technika (počítač,

tlačiareň s kopírkou), sedacia súprava, kancelársky stôl so stoličkami, skrinka. Do budovy sa prichádza bezbariérovým výťahom, WC a kuchynska sú súčasťou spoločných priestorov na chodbe.

### **NITRIANSKY KRAJ:**

#### ***Ambulantný výkon v TENENET o.z., M.R.Štefánika 15/B, 940 64 Nové Zámky***

Priestory sú na prízemí polyfunkčnej budovy, zložené po vchode do spoločnej chodby, následne do poradne ako samostatnej miestnosti. Hygienické zariadenia sú v spoločných chodbových priestoroch. V kancelárii a poradni sa nachádza základná výpočtová technika (počítač, tlačiareň s kopírkou), sedacia súprava, kancelársky stôl so stoličkami, skrinka.

#### **j) počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona, program centra obsahuje aj informáciu o zabezpečení tejto odbornej pomoci alebo činností inými odborníkmi**

Odborní poradcovia výkonu opatrení centra sú z rôznych zázemí spoločensko-vedných disciplín s ukončeným vysokoškolským vzdelaním 2.stupňa (Mgr) v týchto odboroch a týchto okresoch:

13 sociálna práca (z toho BSK 1, TTSK 3, NSK 2, ŽSK 0, PSK 2, KSK 1, BBSK 3, TNK 1)

18 psychológov (z toho BSK 10, TTSK 3, NSK 1, ŽSK 2, PSK 0, KSK 1, BBSK 1, TNK 0)

2 špeciálni pedagógovia (z toho BSK 1, TTSK 1, ostatné 0)

2 logopedičky (z toho BSK 2, ostatné 0)

A v rámci rozšírenia plánujeme prijať aj odborníkov z odboru liečebná pedagogika, sociálna pedagogika, logopédia, právo. Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d). Výber odborného personálu bude v závislosti od zákazky z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny formou zmluvných podmienok meniacich sa každý kalendárny rok.

#### **k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra**

Klienti, ktorí k nám prídu na základe odporúčania z UPSVRov a súdov budú najskôr v rámci prvého úvodného stretnutia informovaní primerane svojim schopnostiam a veku o našej činnosti centra, predstaví sa im odborný pracovník, ktorý vykonáva prvé informačné stretnutia, predstaví možnosti pomoci z našej strany, teda stručné vysvetlenie procesu práce, roly pracovníka, roly klienta, dobrovoľnej/nedobrovoľnej účasti, základné pravidlá a získanie súhlasu, dôvernosť, dohoda o forme (terén/ambulancia; rodinná /individuálna – v prípade potreby oddelené stretnutia / skupinová – skupinové aktivity), dohoda o čase (ako dlho, ako často, koľko jedno stretnutie), informácia o kontrakte, informácia o ukončení spolupráce (zo strany klienta a zo strany pracovníka / neplnenie cieľov, neospravedlnená účasť na stretnutiach a pod.) a postavenie Centra v rámci organizácie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, informácia o súčinnosti s orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Práca s klientom bude predstavovať štruktúrovaný proces, vďaka čomu sa vytvorí zrozumiteľný priestor pre klienta, odborného pracovníka, rovnako ako ostatných odborníkov a inštitúcie, ktoré vstupujú do riešenia životnej situácie klienta. Napriek tomu, že nie sme pobytová forma, budeme postupovať v zmysle §56 ods (4) zákona 305/2005 - špecializovaný program podľa odseku 1 písm c), kedy zároveň ako centrum pripra-

víme s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately plán vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou pre dieťa v spolupráci s dieťaťom (primerane veku a rozumovým schopnostiam dieťaťa) a rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, ak je to možné (pričom oslovíme všetkých dôležitých dospelých v rodinnom prostredí dieťaťa s ponukou spolupráce s našim centrom) a preukázateľne oboznámi dieťa, jeho rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, s plánom podľa písmena a) so spôsobom jeho vyhodnocovania.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**I) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra,**

(1) Odborné metódy práce s dieťaťom a rodinou realizujeme v princípe 3 podprogramami v závislosti od komplikovanosti prípadu alebo rozsahu tém a odborných intervencií v skupine:

1. Diagnostika - 8-16 hod priamej práce s klientom,
2. Poradenstvo - 20 - 40 hod priamej práce s klientom,
3. Skupiny (diagnostické, výchovné a sociálne) - 10-30 hod priamej práce s klientom.

(2) Centrum realizuje vykonávanie opatrení a odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa.

Centrum informuje o vytáženosti pre vykonávanie opatrení v súvislosti s rozvodom rodičov dieťaťa alebo rozchodom rodičov dieťaťa na svojom webovom sídle centra <https://tenenet.sk/centrum-rodiny/> v tabuľke ktorá je aktualizovaná priebežne podľa čerpanie vždy k 5. dňu v kalendárnom mesiaci.

Hlavnou **filozofiou** nášho centra je prostredníctvom výkonu opatrení SPODaSK podporiť predpoklady pre taký výkon pre prácu s dieťaťom a rodinou v krízových a aj bežných situáciách, ktorý bude profesionálne zakotvený, bude vychádzať z rozvíjajúcich (meniacich) sa potrieb detí a rodín a udržateľne podporí ich sociálnu inklúziu. Ide teda o pomoc deťom, mladým ľuďom a ich rodinám, ktorá rešpektuje ich názory, zohľadňuje pri každom zásahu do rodiny predovšetkým najlepší záujem dieťaťa (ktorý je prvoradý) a tiež individuálne práva jednotlivých členov rodiny.

Vnímame rodinu ako celok a teda **naším klientom je rodina** (tak náhradná ako biologická), preto je dôležité porozumieť východiskovej situácii v rodine kvôli výberu efektívnej intervencie. To znamená: ako a prečo vzniká spomínaný problém, ako súvisí vznik tohto problému so všeobecnou celospoločenskou situáciou, aké sú možnosti riešenia problému, aké sú pravidlá pre rodinnú intervenciu vo vzťahu k problému, aké sú špecifiká viažuce sa ku konkrétnej rodine, ako je rodina ako celok pripravená zvládať záťažovú situáciu, ako sú na takúto situáciu osobnostne vybavení jej jednotliví členovia, aké možnosti pre prácu s konkrétnou rodinou máme v takejto chvíli k dispozícii, aké možnosti pre prácu s rodinou nám poskytuje prostredie, akým sociálnym kapitálom disponuje rodina a pod. Cieľom sanácie je zmierniť, alebo úplne odstrániť príčiny, ktoré ohrozujú vývoj dieťaťa i dieťa samotné, a poskytnúť rodičom, ako i rodine ako takej, pomoc a

podporu s cieľom udržať rodinný celok. Klientom je rodina ako interakčný systém s čiastočne alebo úplne narušenou schopnosťou napĺňania funkcií rodiny, žijúca pod stresom v zlej sociálnej situácii a ohrozujúca zdravý vývin dieťaťa. Častými symptómami rodín je vyňatie dieťaťa z rodiny na základe rozhodnutia súdu, odchod člena z rodiny (úmrtie, odchod jedného z partnerov, výkon väzby, resp. VTOS, odchod detí z domácnosti, umiestnenie člena rodiny v špecializovanom zariadení a pod.), príchod nového člena do rodiny (narodenie, náhradná rodinná starostlivosť, starostlivosť člena širšej rodiny, napr. starých rodičov atď.), zmeny súvisiace so životným cyklom rodiny (nástup detí do škôlky, školy, výchovné špecifiká súvisiace s vekom a pod.), zmena bydliska rodiny, strata bývania, zmena školského prostredia, zmena alebo strata zamestnania a s tým súvisiace problémy, sklony k látkovej alebo nelátkovej závislosti, sklony k páchaniu trestnej činnosti a činnosti inak trestnej alebo iné špecifické problémy súvisiace so zmenami v rodine.

Klienti k nám do poradne (pod doterajšími akreditáciami § 11, 12, 17, 44a) prichádzajú aj na základe **odporúčaní** z UPSVRov či odporúčaní od lekárov (pediatrov, psychiatrov, neurológov atď.), učiteľov zo škôl či obecných a mestských úradov. Najnovšie v rámci sieťovania, nám prichádzajú klienti aj na odporúčania od iných neziskových organizácií ako akreditovaných subjektov výkonu opatrení SPODaSK, tiež poskytovateľov sociálnych služieb v regióne či aj na kontakt od polície v rámci odporúčaní a hľadanií možností pomoci pre deti a mládež ako obetí trestných činov. Tiež máme klientov priamo s rozhodnutím súdov na výkon opatrení SPODaSK u nás v poradni, či kontaktujú nás advokátske komory alebo komora mediátorov či z komisariátu pre deti. Táto nová akreditácia vzniká na základe avizovaných potrieb klientely a súčasných žiadostí zo strany UPSVRov a súdov.

Odborná činnosť bude prebiehať **prevažne terénnou formou** - najmä v prirodzenom alebo náhradnom prostredí rodín či otvorenom prostredí klientov (škola, mestský úrad, kultúrne stredisko, iný subjekt výkonu opatrení SPODaSK či iný poskytovateľ sociálnej služby, ktorý nás prizve na spoluprácu). **Ambulantná forma** bude využívaná v prípade individuálnych potrieb, ale aj na skupinovú prácu.

Naše centrum bude vykonávať opatrenia ambulantnou a terénnou formou v zmysle §59 zákon č.305/2005 Z.z a neskorších doplňujúcich predpisov pre dieťa, plnoletú fyzickú osobu (podľa §44a zákona č.305/2005 Z.z), rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti na základe:

- **písomnej dohody** s rodičom dieťaťa alebo osobu, ktorá sa o dieťa osobne stará,
- na požiadanie dieťaťa,
- na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu SPODaSK o uložení ambulantného výchovného opatrenia a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne o dieťa stará,
- na základe písomnej dohody s centrom, v ktorom je dieťa umiestnené na účel vykonávania pobytového opatrenia súdu.

V zmysle účelu centra podľa § 45 ods. 1 písm. b) c) zákona 305/2005 Z.z sa opatrenia vykonávajú v našom centre po **predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu SPODaSK**, ktoré obsahuje zákonom ustanovené náležitosti (príslušný UPSVR alebo súd predloží nášmu centru rozhodnutie o uložení výchovného opatrenia, informáciu o vykonaných opatreniach podľa §60 zákona

305/2005 Z.z a neskorších doplňujúcich predpisoch orgánom SPODaSK, rozsah ambulantného výchovného opatrenia vyjadrený v hodinách, ak nie je takýto rozsah určený v rozhodnutí, kontaktné údaje zamestnanca orgánu SPODaSK, ktorý vedie prípadovú sociálnu prácu s dieťaťom a jeho rodinou diagnostickú správu o dieťati, správu o zdravotnom stave dieťaťa, fotografie dieťaťa dokumentujúce život dieťaťa, obrazový a zvukový záznam dokumentujúci podstatné udalosti v živote dieťaťa, iné informáciu rozhodujúce na posúdenie plnenia účelu ústavnej starostlivosti, neodkladného opatrenia alebo výchovného opatrenia, záznamy o psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa, záznamy o návštevách rodičov a ostatných návštevách, individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa). Kontaktné údaje zamestnanca nášho centra, ktorý koordinuje tím centra a zhodnotí možnosti vykonávať odporúčanie orgánu SPODaSK budú oznámené spolupracujúcim UPSVRom a súdom. Naše centrum a orgán SPODaSK pripravia plán výkonu opatrení ambulantnou alebo terénnou formou (popísaný v bode q nižšie tohto programu) v spolupráci s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne o dieťa stará, mladým dospelým, iným centrom a dieťaťom primerane jeho veku a rozumovým schopnostiam. Centrum v pláne dohodne aj podmienky vykonávania opatrení ambulantnou a/alebo terénnou formou pred začatím vykonávania týchto opatrení, pričom v rámci písomnej dohody je tak plán vykonávania opatrení ako aj spôsob informovania rodiča dieťaťa alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa. Taktiež upovedomíme aj príslušný orgán SPODaSK (UPSVR) o tom, že začíname výkon opatrenia SPODaSK.

Náš **multidisciplinárny odborný tím** tvoria vzdelaním sociálni pracovníci, psychológovia, špeciálni, liečební a sociálni pedagógovia, logopédi, právnici. Každý odborný pracovník výkonu SPOaSK ovláda poznatky, metódy a techniky sociálnej práce, základné poznatky aj zo psychologického poradenstva, na základe skúseností disponujeme aj diagnostickými schopnosťami (správna identifikácia problémov v rodine), sociálnymi zručnosťami (komunikácia s jednotlivými členmi rodiny), psychologickými schopnosťami (empatické vedenie rodiny ako klienta sociálnej práce), máme skúsenosti poznatky o základných metódach využiteľných pri sociálnej diagnostike - posudzovaní a intervencii ohrozenej rodiny s dieťaťom, poznáme vybrané nástroje pre posudzovanie a intervenciu ohrozenej rodiny s dieťaťom, v oblasti sociálno-právneho poradenstva. Náš odborný personál bude pri výkone tohto opatrenia uplatňovať relevantné právne predpisy a dokumenty; vie podporovať dieťa pri uplatňovaní jeho práv; vie odborne zisťovať názory dieťaťa; pozná vlastné kompetencie a dokáže ich využívať aj v multidisciplinárnom tíme; uvedomuje si svoju osobitnú pozíciu v SPODaSK alebo sociálnych službách; vie systematicky postupovať pri riešení etických problémov a dilem a konfliktných situácií; reflexívne uplatňuje a adaptuje nástroje SPODaSK s ohľadom na situačný kontext dieťaťa a rodiny a potrebu rešpektu rôznorodosti; vie operatívne identifikovať krízovú situáciu alebo životnú situáciu rodiny a mieru jej ohrozenia; pozná kľúčových aktérov pre operatívne riešenie krízovej situácie; vie komplexne posúdiť životnú situáciu rodiny, stanoviť mieru ohrozenia dieťaťa a vhodné intervenčné nástroje; vie pracovať pod časovým stresom a mediálnym tlakom.

Intervencie sú zamerané na plnenie úloh vyplývajúcich z tohto plánu sociálnej práce s rodinou, ktorú v prvom rade u nás stanovuje náš **sociálny pracovník** z tímu a pravidelné vyhodnocovanie plnenia tohto plánu. Vykonávame tiež program sanácie rodiny na základe dohody s UPSVRom a našich existujúcich programov. V prípade vážneho a život ohrozujúceho zanedbávania dieťaťa v prvom rade zabezpečujeme v súčinnosti s príslušným UPSVRom bezpečné prostredie, aby sa za-

bránilo ohrozeniu jeho života a zdravia (v tomto poradí - vlastná rodina, širšia rodina, náhradná rodina, zariadenie). Poradenstvo a podpora rodiny, hlavne človeka, ktorý prevzal zodpovednosť za starostlivosť o dieťa, je dôležitou súčasťou našej odbornej činnosti.

**Právny základ** vzdelania bude využívať odborný pracovník výkonu opatrení SPODaSK v našom centre v oblasti sociálno-právneho poradenstva (najmä vyplývajúcimi zo zákona o rodine, tiež o sociálnych dávkach a exekúciách).

V tíme nášho centra pracujú aj **psychológovia**, niektorí majú certifikované psychoterapeutické vzdelávanie, preto budú využívať osvojené metódy a intervencie aj v práci s cieľovou skupinou. Psychologické poradenstvo sa bude zameriavať aj na prevenciu domáceho násillia, krízovej intervencie pre dieťa, rodičov alebo iných rodinných príslušníkov či následnú podpornú psychologickú starostlivosť (po ukončení liečebnej starostlivosti). Terapeutická pomoc dieťaťu bude v našom centre zameraná na vyjadrenie a zvládanie negatívnych emócií, na podporu zdravého sebavedomia a sebaúcty, poznanie silných a slabých stránok, prevenciu šikany a týrania (oboznámenie sa a obhajoba práv dieťaťa, učenie sebaobhajoby, reagovanie v ohrozujúcich situáciách, vytváranie podpornej siete dôveryhodných ľudí), posilňovanie sociálnych zručností (komunikácia, fungovanie v skupine, riešenie konfliktov, zvládanie záťažových situácií), vedenie k rešpektovaniu pravidiel a hraníc, programy pre rodičov zamerané na nácvik a posilnenie rodičovských zručností.

Úloha vzdelaného **špeciálneho, liečebného a sociálneho pedagóga, logopéda** v našom tíme v práci s dieťaťom je tiež špecifická, pretože bude komunikovať s triednym učiteľom ako aj ďalšími učiteľmi, ktorí prichádzajú s dieťaťom do kontaktu. Vysvetlí im dôvody prejavov porúch správania dieťaťa, bude s nimi spolupracovať pri korekcii správania dieťaťa v triede, bude učiť dieťa zvládať efektívnejšie konfliktné a zraniteľné situácie v triednom a školskom kolektíve atď. Pôsobí tak aj v rámci prevencie násillia páchaného na iných deťoch, s ktorými prichádza do kontaktu a tiež prípadnej šikany. Taktiež pôsobí u detí so špecifickými poruchami učenia a vďaka jeho intervenciám v oblasti špeciálno-pedagogických korekcií a sociálnych reedukácií si dieťa zlepšuje nielen školský prospech, ale aj všeobecný pocit spokojnosti v škole a vo vzťahoch s učiteľmi či spolužiakmi vo svojom sociálnom blízkom okolí. Pri zdravotných postihnutiach u detí pôsobí najmä liečebný pedagóg v spolupráci so špeciálnym pedagógom či logopédom v závislosti od individuálnych potrieb dieťaťa špecifických pre jeho zdravotné postihnutie.

V rámci našej činnosti budeme **spolupracovať s externým multidisciplinárnym tímom** okrem zadania od orgánu SPODaSK (príslušného USPVR) aj s ďalšími externými odborníkmi z oblasti pediatrie, pedagogiky, pedo-psychiatrie a ich príslušnými inštitúciami, ako aj s orgánmi činnými v trestnom konaní, metských a obecnými úradmi a v prípade potreby aj nemocnicami (ak bude dieťa hospitalizované) či krízovými centrami (ak dieťa bude umiestnené v zariadení výkonu SPODaSK v prípade ohrozenia života), ktoré sú dôležitou súčasťou našej ďalšej práce s dieťaťom a jeho rodinou.

Program centra je zameraný na riešenie súčasných problémov v rodine a na dôvody, pre ktoré problémy pretrvávajú. Dôležité je hneď na úvod objasnenie role odborného poradcu nášho centra, definovanie jasného konceptu problému (uznaný problém samotným klientom, nielen pripí-

saný problém odborníkmi), vysvetlením účelu intervencie, konkrétne formulovanie cieľov v zmysle SMART manažmentu (špecifické, merateľné, dosiahnuteľné, realistické a časovo sledovateľné) a uzavretie **kontraktu**, ktorý klient podpíše na znak súhlasu so stanovenými cieľmi, ako aj súhlasu so spracovaním osobných údajov v zmysle platnej legislatívy. Súčasťou kontraktu budú aj očakávania UPSVR, resp. iných zapojených inštitúcií k výsledkom spolupráce. Kontrakt a ďalšie pôsobenie odborníkov nášho centra je tak zamerané na priame pôsobenie v rodinách, poskytnutie konkrétnej pomoci pri riešení výchovných alebo rodinných problémov ako aj pri riešení vzájomných vzťahov.

Následne na ďalšom stretnutí prebieha najskôr **diagnostika** (sociálna, psychologická, špeciálno/sociálno/liečebno/logo-pedagogická) detí a rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa, ktorí potrebujú pomoc z dôvodu, že nie sú schopní riešiť problémy v rodine a vyhodnotenie sociálnej, rodinnej a osobnostnej anamnézy rodiny a jej členov. V rámci diagnostiky spolupracujeme s inými relevantnými inštitúciami a odborníkmi (škola, lekári, širšia rodina, iný subjekt výkonu opatrení SPODaSK alebo poskytovateľ sociálnej služby klientovi atď.). V zmysle §73 ods 6 a) bude naše centrum vykonávať opatrenia na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa. Výsledkom diagnostického procesu bude zistenie príčin vzniku problémovej situácie v rodine a identifikovať oblasti zmeny prenesená do plánu sociálnej práce s rodinou (opísaného nižšie v tomto programe). Najčastejšie oblasti diagnostiky:

- vývinové potreby dieťaťa (sociálny, emocionálny a fyzický stav dieťaťa): aktuálny stav dieťaťa, zdravotný stav dieťaťa, intelektuálny vývin a vzdelanie, emocionálny vývin a správanie, vývoj identity, morálny vývin
- rodičovské schopnosti (kapacita rodičov starať sa o dieťa): základná starostlivosť, zabezpečenie bezpečia, citová vrelosť a schopnosť poskytovania vhodných podnetov, stabilita a nastavenie primeraných hraníc
- rodinné faktory a faktory prostredia (širšia rodina a sociálne prostredie): história fungovania rodiny, fungovanie rodiny v širšom sociálnom priestore, bývanie, zamestnanie, príjmy, schopnosť rodiny využívať zdroje
- miera ohrozenia (žiadna, nízka, stredná, vysoká)

V procese diagnostikovania využívame základné diagnostické metódy, ktoré sú zároveň spracované v našom on-line softvéri SOCIO formou metodiky ako nástroja s vodiacimi otázkami a opisom diagnostických metód:

- Rozhovor – anamnestický rozhovor, špecificky zameraný na diagnostikovanie.
- Pozorovanie ako sa klient a jeho rodinní príslušníci správajú v prostredí, v ktorom žijú, ako komunikujú s ľuďmi vo svojom okolí, aká je úroveň ich života a hmotného prostredia a pod.
- činnostná diagnostika – ideálna je v prirodzenom či náhradnom rodinnom prostredí klienta. Využíva reálne alebo modelové situácie, ktoré prinášajú poznatky o klientovej komunikácii, kooperácii, rozhodovaní, riešení náročných situácií, kreativitě atď. Umožňuje pohľad na klienta a jeho zručnosti v kontexte praktických situácií.
- diagnostika pomocou vecí, ktoré klienta obklopujú. Pri návšteve v prirodzenom alebo náhradnom rodinnom prostredí klienta si všímame zariadenie bytu, knihy, hudbu, programy, záujmy, hobby, vlastné výtvyry klienta atď.

- Analýza materiálov a posudkov odborníkov, ktoré máme od klienta k dispozícii – rozličné informácie a materiály z distribuuujúcich inštitúcií a osôb (vyjadrenia učiteľov, sudcov, sociálnych pracovníkov, polície, zamestnávateľov, rodičov, partnerov).
- Štandardizovaná diagnostika – genogramy (rodokmene), sociogramy, kulturogramy, ekomapy, psychologické testy osobnosti, testy na vyšetrenie intelektových schopností, testy na zisťovanie interpersonálnych vzťahov atď.
- Štruktúrované, pološtruktúrované a neštruktúrované projektívne techniky – hry, modelovanie, kreslenie, dokončovanie začatých príbehov, sochanie členov rodiny, videotréning interakcií a pod. realizované s cieľom diagnostikovania, hand-test na meranie agresivity, Rorshach, Baumtest, kresba rodiny atď.

Sociálna práca s rodinou v jej prirodzenom rodinnom alebo náhradnom prostredí neznamená len „šetrenie rodiny a jej pomerov“, ale komplexné hodnotenie uspokojovania potrieb dieťaťa. Prihliadame pri hodnotení na vývojové potreby dieťaťa, rodičovské schopnosti a rodinné faktory spolu s faktormi prostredia. Základný postup posúdenia problematickej rodinnej situácie (ktorou môže byť choroba, úmrtie rodiča, problematický rozvod, príchod nového partnera, narodenie nechceného dieťaťa, narodenie postihnutého dieťaťa atď.) v živote rodiny s poukázaním na jej možnú sanáciu. Model posúdenia situácie v problémovej rodine, ktorý aplikujeme v našej práci, má následnú štruktúru: Základná charakteristika rodiny, príčiny a prejavy dysfunkčnej rodiny vo vzťahu k jednotlivým členom a dôsledky problému, konfliktu rodiny na jednotlivých členov s dôrazom na ohrozené dieťa a podľa tohto postupu následne volíme možnosti SPODaSK.

Odborné metódy práce s dieťaťom a jeho rodinou, zamerané na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania krízových situácií dieťaťa týraného alebo sexuálne zneužívaného ako aj odborné metódy vykonávania opatrení na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo inými činmi ohrozujúcimi jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rámci špecializovaného programu nášho centra vychádzajú z najnovších poznatkov o CAN syndróme vo svete aj doma a pracujeme v zmysle príručky o syndróme CAN (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2013) ako aj budeme neustále dopĺňať svoje metódy práce podľa ďalších novších skúmaní, zistení a odporúčaných metódik v tejto oblasti.

Dôraz a ťažisko práce nášho centra je aj v **skríningu, odhaľovaní, overovaní a odbornom diagnostikovaní príznakov** týrania (psychického a/alebo fyzického), sexuálneho zneužívania a zanedbávania dieťaťa. V prvotných fázach našej práce zisťujeme formy, príznaky, prejavy a stupne týrania dieťaťa, snažíme sa identifikovať násilníka - páchatel'a, pozície jednotlivých členov rodiny k dieťaťu s CAN syndrómom ako aj násilníkom, rodinné väzby a celkovú patológiu rodiny. Vzhľadom na to, že máme v internom tíme (plný pracovný úväzok, doba neurčitá) aj atestovaných klinických psychológov (s viac ako 10-ročnou v psychiatrických nemocniciach - súčasťou sú aj oddelenia detskej psychiatrie a klinickej pedo-psychológie), vieme fundovane použiť a adekvátne vyhodnotiť aj klinické psychodiagnostické metódy, odhaľujúce týranie, zneužívanie a zanedbávanie. Ďalej sa v rámci diagnostiky snažíme identifikovať aj potenciálne ďalšie zraniteľné osoby - potenciálne obeť pri zásahu v rámci krízovej intervencie a ďalšej odbornej práci s dieťaťom a jeho rodinou. V rámci diagnostiky sa snažíme identifikovať aj príčiny, definovať následky, zamerať sa na najmarkantnejšie “neuralgické” body vývinovej životnej etapy, v ktorej sa práve dieťa podľa vývinových úloh daného obdobia života nachádza. Ďalej zisťujeme fázu za-

nedbávania, v ktorej sa dieťa s CAN syndrómom nachádza, aké špecifické formy násilia boli naňho uplatnené.

V rámci *vstupného hodnotenia* zisťujeme:

- okolnosti oznámenia podnetu,
- nasleduje proces šetrenia podnetu - zhodnocujeme stupeň naliehavosti situácie dieťaťa, riziko ohrozenia života a zdravia dieťaťa (na strane dieťaťa, rodičov, vzájomných vzťahov v rodine, vplyvu prostredia) - zisťujeme mieru rizika, zhodnocujeme aktuálnosť ohrozenia dieťaťa,
- šetrenie rodinných pomerov dieťaťa - v spolupráci s UPSVR prostredníctvom úradného predvolania a šetrenie priamo v rodinnom prostredí dieťaťa.

Na základe diagnostiky nasleduje vypracovanie individuálneho *programu pre rodinu* (ako aj individuálne pre každého člena rodiny vo forme individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, mladého človeka či dospelaj fyzickej osoby opísaného nižšie v tomto programe) v závislosti od charakteru problému a potrebnej intervencie nevynímajúc časové hľadisko poskytnutia pomoci. Sociálna práca s rodinou s dieťaťom v rámci programu tohto opatrenia SPODaSK prebieha tiež takto: 1. oboznámenie sa s prípadom (kontakt, analýza prípadu – situačná analýza, evidencia); 2. sociálne hodnotenie (sociálna diagnostika, plán práce, voľba pracovných metód); 3. sociálna intervencia (sociálna terapia, rehabilitácia, poradenstvo); 4. ukončenie prípadu. Teda na základe diagnostiky dieťaťa a jeho tak náhradnej ako aj biologickej rodiny, zhodnotenia situácie rodiny vypracujeme *plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho biologickou alebo náhradnou rodinou, plán rozvoja osobnosti dieťaťa alebo mladistvého* (opísaný nižšie v tomto programe), pričom kontinuálne prebieha komplexné vyhodnocovanie situácie dieťaťa a jeho náhradnej rodiny. Sanácia rodiny je základom sociálnej práce s rodinou pri odborných činnostiach nášho centra. Je to súbor opatrení SPODaSK, sociálnych služieb a ďalších opatrení a programov, ktoré sú poskytované alebo uložené prevažne rodičom dieťaťa alebo osobe, ktorá sa o dieťa osobne stará a dieťaťu alebo mladému človeku, ktorého sociálny, biologický a psychologický vývoj je ohrozený.

**Intervencie** v rodine ako odborná činnosť nášho centra prebieha v prirodzenom alebo otvorenom prostredí rodín alebo ambulantne v priestoroch našich poradní. Náš odborný pracovník zapája do procesu podľa možností všetkých členov rodiny, vrátane osôb, ktoré žijú s dieťaťom v spoločnej domácnosti alebo majú vplyv na výchovu dieťa. Obsahom jednotlivých stretnutí bude postupné napĺňanie dohodnutých krátkodobých a dlhodobých cieľov prostredníctvom dohodnutých úloh.

Pri práci s rodinou sa budú využívať nasledujúce *formy* práce - najmä v prirodzenom alebo náhradnom prostredí rodín či otvorenom prostredí klientov (škola, mestský úrad, kultúrne stredisko, iný subjekt výkonu opatrení SPODaSK či iný poskytovateľ sociálnej služby, ktorý nás prizve na spoluprácu). Ambulantná forma bude využívaná v prípade individuálnych potrieb, ale aj na skupinovú prácu. Podľa potreby, predpokladáme 10% ambulantnej a 90% terénnej formy podľa potreby a povahy riešeného problému:

- ambulantná – v priestoroch oboch poradní sa odborní pracovník stretáva s dieťaťom v prípade nesúhlasu so vstupom odborného pracovníka do jeho prirodzeného prostredia, v prípade absolútne nevyhovujúcich podmienok pre výkon práce s rodinou alebo pri využívaní individuálnej formy práce s jednotlivými členmi rodiny

- terénna - sociálny pracovník dochádza do prirodzeného alebo náhradného prostredia dieťaťa a jeho rodiny, prípadne dochádza za dieťaťom do zariadenia, v ktorom je umiestnené na dobrovoľný pobyt, prípadne pracuje s dieťaťom a rodinou alebo členom rodiny v otvorenom prostredí (škola, škôlka, mestský alebo obecný úrad, kultúrne stredisko atď.).

Pri práci s rodinou sa budú využívať nasledujúce **druhy** práce:

- Individuálna práca – využíva odborný pracovník predovšetkým v prípadoch, keď niektorému členovi rodiny, často dieťaťu, nie je poskytnutý dostatočný priestor pre sebvýjadrenie a vyjadrenie vlastného vnímania situácie v rodine;
- dyadická práca - práca s oboma rodičmi (často “znepriatelenými” rozvodom) alebo osobami, ktoré sa o dieťa osobne starajú s významnými dospelými pre dieťa;
- skupinová práca – práca s celou rodinou dieťaťa alebo skupinová práca s deťmi so špecifickými potrebami (opísané skupinová práca nižšie v tomto programe), skupinová práca s rodičmi alebo osobou, ktorá sa o dieťa osobne stará;
- Kombinovaná práca - prípadne striedanie skupinovej a individuálnej práce s rodinou alebo jej členom.

V zmysle §45 odst 8 zákona 305/2005 naše centrum zabezpečuje plnenie účelu uvedené v tomto programe najmä vykonávaním sociálnej práce, psychologickkej pomoci a starostlivosti, výchovy, špeciálno-pedagogickkej starostlivosti, diagnostiky a ďalších odborných činností zodpovedajúcich účelu centra a utvára podmienky na ďalšie činnosti v ustanovenom rozsahu. Pri práci s rodinou sa budú využívať nasledujúce **metódy** práce:

- sociálne poradenstvo;
- sanácia rodín - základná metóda práce s rodinou, súbor opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, ktoré sú poskytované alebo uložené prevažne rodičom dieťaťa a dieťaťu, ktorého sociálny, biologický a psychologický vývoj je ohrozený;
- krízová intervencia - krátkodobá intervencia, ktorá sa zameriava na mobilizáciu klientových síl a zdrojov na prekonanie krízovej situácie, ako aj zlepšovanie spôsobov jej zvládania, posilnenie sebadôvery a riešenia problémov;
- prípadové konferencie - spoločné stretnutie rodinných príslušníkov a pomáhajúcich profesionálov zosieťovaných pri práci s rodinou pri riešení zmenenej životnej situácie dieťaťa a jeho rodiny;
- psychologické a poradenstvo s prvkami psychoterapie – využívané v prípade potreby psychologickkej intervencie pre dieťa, resp. členom rodiny dieťaťa;
- špeciálno-pedagogické poradenstvo a korekcie.

**Kľúčové oblasti** v čase intervencie nášho centra sú:

- práca s rodinou v terénne ako včasná sociálna diagnostika - osobná návšteva v rodine s dieťaťom, rozhovor s rodičmi, susedmi, celou sociálnou sieťou, konzultácie so zainteresovanými odborníkmi/ zapojenie všetkých aktérov pomoci (škola, škôlka, obec, lekár, polícia atď.),
- manažment a zodpovednosť rozsahu, obsahu a včasnosti intervencie a voľby najvhodnejších opatrení - relevantná anamnéza dieťaťa, prostriedky na dosiahnutie zmeny,
- etika práce s rodinou a práca s časom - načasovanie a voľba intenzity intervencie a vhodných nástrojov pomoci v rodine, potrebnosť vnímať intervenčný proces ako opatrenia realizované v rôznych etapách a fázach,

- práca s motiváciou klienta, motivačné rozhovory, ktoré aktivizujú zdravé prvky potenciálu rodiny
- poskytovanie poradenstva (napr. na tému výživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu atď., má prvky sociálneho a psychologického poradenského procesu)
- sieťovanie pomoci - lokálne podporné služby, ktorej predchádza zabezpečený a implementovaný systém včasnej signalizácie aj ako preventívny nástroj, jeho funkčnosť vyhodnocovať sociálnou depistážou v spolupráci s obcami a mestami v našej pôsobnosti,
- spolupráca so zodpovednými zamestnancami orgánu SPODaSK a ďalšími zapojenými subjektami (obec, detský domov, krízové stredisko, iné akreditované subjekty)
- multidisciplinárny prístup ako vyústenie intervencie a participácie (sociálni pracovníci, psychológovia, psychoterapeuti, lekári, učitelia, zamestnanci orgánu SPODaSK atď.)
- odborná verifikácia všetkých zistení a skutočností a dosahovaného progresu tak, aby sme mohli zlepšovať kvalitu poskytovaných opatrení výkonu SPODaSK
- rozvoj a tréning sociálnych zručností - sebaopoznávanie a poznávanie iných, nácviku verbálnej komunikácie, nácviku neverbálnej komunikácie, nácviku asertívneho správania sa, nácviku konštruktívneho riešenia konfliktov, sebaobhajoba a práva dieťaťa, psychohygiena, nácviku plnenia si školských a domácich povinností atď. či už individuálnou, prípadne skupinovú formou,
- rôzne prístupy a metódy (prístupy: arteterapia, muzikoterapia, dramaterapia, a pod.; metódy: psychohry, verbálne hry, kresby, dopĺňovačky, riadená diskusia, voľná diskusia, interaktívne cvičenia, hry na uvoľňovanie napätia, hry na posilnenie kohézie skupiny, hranie rolí, modelovanie situácií, a pod.) Po každej aktivite bude nasledovať spätná väzba, kde deti dostanú priestor pre vyjadrenie svojho prežívania, zážitkov a poskytnúť si spätnú väzbu navzájom
- poradenstvo a využívanie prvkov psychoterapie zamerané na zmiernenie dôsledkov citovej deprivácie, pozitívny psychosociálny rast dieťaťa, rodiča alebo osoby, ktorá sa o dieťa osobne stará atď.
- pomoc pri vybavovaní dokladov a štátnych sociálnych dávok, konzultácie s exekútormi atď.
- analýza hospodárenia rodiny a zefektívnenie finančného manažmentu rodiny,
- pomoc pri hľadaní zamestnania,
- pomoci pri hľadaní vhodnejšieho ubytovania
- v prípade krízových intervencií pomoc pri vybavení ubytovania v krízovom stredisku alebo umiestnenia v detskom domov a iné.

**Záverečná etapa** bude predstavovať posledné zhodnotenie dosiahnutých úspechov, prípadne nenaplnenosť cieľov a dôvody tejto nenaplnenosti a následné ukončenie spolupráce. Súčasťou záverečnej fázy je identifikácia úspešných ale aj neúspešných stratégií pre posilnenie úspechu do budúcej práce ako aj vedenia podobných prípadov rodín, prehľad získaných zručností a plány rodiny do budúcnosti. Dôvody ukončenia spolupráce sú prirodzeným záverom naplnenie zadaných cieľov v kontrakte alebo prerušenie spolupráce z objektívnych dôvodov (úmrtie klienta, hospitalizácia klienta atď.) alebo aj zo subjektívnych dôvodov (nenaplnenosť cieľov a vyjadrenie nespokojnosti klienta s tým, vznik alebo prehĺbenie závislosti klienta to patologického stavu tak, že závislosť bráni pokračovať v spolupráci alebo prílišná agresivita klienta atď.)

V rámci nášho centra sme si stanovili aj automatické **katamnestické sledovanie** rodiny minimálne raz - polroka po ukončení spolupráce. Častou charakteristikou sociálnej klientely sú cyklické

návraty k sociálnemu pracovníkovi v prípade znovuobjavených kríz. Katamnesticke sledovanie má veľký význam ako prevencia vzniku nových problémov a tiež stabilizujú rodinu pri adaptovaní sa na zmeny.

**Supervíziu** vnímame ako nástroj na zefektívnenie a zlepšenie práce nášho odborného tímu počas výkonu opatrení SPODaSK s rodinou v našom centre. Jej význam má dve hlavné zacielenia, na jednej strane zvyšuje profesionalitu v intervenciách smerovaných na klienta a na druhej strane, rovnako dôležitej, funguje ako nástroj prevencie vyhorenia, upevnenia hraníc profesionálnej role pracovníka výkonu opatrení SPODaSK a interiorizáciu etických pravidiel v práci s klientom v pomáhajúcich profesiách. Supervízia tak individuálna ako skupinová, nám poskytuje námety na riešenie danej situácie, reflexiu najlepšieho záujmu dieťaťa, vysporiadanie sa s manipuláciou, agresivitou, úzkosťou či psychiatrickou alebo sociálnou diagnózou klienta, zvýšenie interdisciplinárnej spolupráce, zníženie napätia na pracovisku založeného na nedôvere či nepoznaní pracovných úloh celého kolektívu, zvýšenie a dbanie na ochranu údajov klientov, prevencia syndrómu vyhorenia, upevnenie princípov bezpečnosti práce, tak na psychologickú ako aj hygienickú úroveň atď. V tejto súvislosti je potrebné obsah supervízie smerovať na kontext jednotlivých prípadov, v ktorých sa vykonáva opatrenie SPODaSK podľa návrhu jednotlivých supervidovaných, od ktorých sa očakávajú náročné úlohy diagnostiky - posúdenia a intervencie v rodine s dieťaťom. Naš odborný tím pracuje s klientmi v náročných a komplikovaných životných situáciách a zameriava sa na komplexné riešenie individuálnej situácie (idiografický kontext). Pre dosiahnutie cieľa by sme sa preto mali priblížiť ku klientom a prostrediu. Supervízia bude v rámci našich aktuálnych finančných možností poskytovaná v rôznych formách (individuálna, skupinová, supervízia organizácie) a bude umožňovať výber rôznych modelov ako: cyklický a procesný (resp. sedmooký model, príp. model dvojitej matice, model 4x4x4 alebo vývojový model). Prepracovaný systém supervízie, ktorého podstatou je na základe odborných poznatkov aj kriticky aj partnersky viesť našich pracovníkov výkonu opatrení SPOaSK v pravidelných intervaloch bude sledovať a hodnotiť našu prácu.

**Komplexný plán** supervízie je vypracovaný v zmysle Prílohy č. 2 k zákonu č. 305/2005 Z. z. o SPODaSK a v znení neskorších predpisov obsahuje:

- cieľ supervízie - zvýšiť odborné kompetencie odborných pracovníkov, zvýšiť úroveň kooperácie jednotlivých oddelení, zvýšiť efektivitu riešenia konkrétnych problémov, vzniknutých pri práci s klientmi a ich rodinami, zvýšiť úroveň kooperácie odborných a prevádzkových pracovníkov, zvýšiť úroveň psychohygieny pracovníkov akreditovaného subjektu SPODaSK. Cieľová skupina: odborní pracovníci vo výkone opatrení SPODaSK, riadiaci pracovníci;
- formy supervízie - externá, prípadne interná podľa vlastných personálnych (kontrahovanie supervízora v rámci pracovného vzťahu), materiálnych, priestorových a technických možností nášho centra;
- celkový plánovaný počet hodín supervízie v kalendárnom roku (z toho počet hodín internej, externej, individuálnej a skupinovej supervízie alebo supervízie organizácie) - skupinová (v skupine budú zúčastnení všetci zamestnanci akreditovaného subjektu z oboch poradní - Lichnerova 41, Senec aj Jánovce 29, Jánovce); individuálna (po skončení skupinovej supervízie, prípadne v urgentných prípadoch na základe telefonického dohovoru so supervízorkou mimo určených termínov skupinovej supervízie);

- počet osôb pre ktoré sa program supervízie vykonáva - všetci odborní pracovníci výkonu opatrení SPODaSK v našom centre v oboch poradniach;
- spôsob zabezpečenia supervízora - supervízor bude vždy vybraný profesionál, ktorý je zaradený do zoznamu akreditovaných supervízorov zo zoznamu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Vedenie centra zabezpečí supervízorovi prostredie, v ktorom nebudú supervidovaní rušení vonkajšími vplyvmi. Pomôcky pre supervíznu prácu si zabezpečí sám supervízor, v prípade potreby (napríklad v prípade organizačnej supervízie) na požiadanie vopred aj nejaký flipchart a iné písacie potreby;
- spôsob zhodnotenia programu supervízie - či boli dodržané etické zásady (vedenie organizácie sa zaväzuje zabezpečiť bezpečné a intímne prostredie pre výkon supervízie a v žiadnom prípade nepoužiť sankcie voči pracovníkom, ktorí sa v supervízii odprezentujú; účastníci supervízie sa zaväzujú dodržiavať etické princípy o zachovaní mlčanlivosti a „nevynášani“ informácií mimo supervíznu skupinu; supervízor sa zaväzuje k dodržiavaniu etických princíпов zachovania mlčanlivosti a až po súhlase supervidovaných pracovať s informáciami, ktoré by mohli viesť k rozvoju organizácie, prípadne zabráneniu škody na klientoch, personále alebo organizácie); Dokumentácia programu supervízie - supervízor po každej uskutočnenej supervízii pošle vedeniu akreditovaného subjektu emailom záznam zo supervízie, ktorý bude obsahovať: kto vykonal a kto sa zúčastnil supervízie, kde sa uskutočnila, kedy, na akú tému; vedenie akreditovaného subjektu si pri každom skupinovom sedení dá podpísať prezenčnú listinu.

V zmysle **45 ods. 1 písm. b) a c)** zákona 305/2005 Z.z a neskorších doplňujúcich predpisov a na to nadväzujúcich schválených opatrení v rámci našej akreditácie programu centra:

1. opatrení **§ 73 ods. 6 písm. a) až e)** vykonávaných podľa **§11 ods. 2 písm. a-c), §11 ods. 3 písm. b) body 1-5, §11 ods. 3 písm. d), § 12 ods. 1 písm. b) a d), § 44a ods.1**, konkrétne:
  - **§ 73 ods. 6 písm. a)** vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenia možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné, jednoznačne určiť mieru ohrozenia
  - **§73 ods.6 písm b)** vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa - vykonávaných podľa **§11 ods. 2 písm. a-c), §11 ods. 3 písm. b) body 1-5, §11 ods. 3 písm. d)**
  - **§73 ods.6 písm c)** vykonávanie ambulantných výchovných opatrení vykonávaných podľa **§ 12 ods. 1 písm. b) a d),**
  - **§73 ods.6 písm d)** podľa **§ 44a ods.1-** poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom
  - **§ 73 ods. 6 písm. e)** - poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti
2. Opatrení **§ 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine** - uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu

ponúkame v našom centre tieto podprogramy:

### 1.Program DIAGNOSTIKA

### 2.Program PORADENSTVO

### 3.Program SKUPINOVÉ PROGRAMY (SOCIÁLNE, VÝCHOVNÉ a ŠPECIÁLNE)

**Detailný popis programov s časovým rozsahom priameho výkonu:**

#### 1.Program DIAGNOSTIKA

v zmysle:

- § 73 ods. 6 písm. a) a §73 ods.6 písm b) vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 3) písm. b) bod 5. - odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenia možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa
- §73 ods.6 písm c) vykonávanie ambulantných výchovných opatrení vykonávaných podľa § 12 ods. 1 písm. b) v zmysle §45 ods.1) písm b) - uloženie dieťaťa, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulantnej starostlivosti, ak je to potrebné na uplatnenie primeraného opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre deti a diagnostiku nemožno zabezpečiť iným spôsobom s využitím tu v programe popísaných identifikácií problému, cieľov, cieľovej skupiny, formy a druhu činnosti, intervencií, metód a techník atď. **Individuálne programy** sú zamerané na rodičovské konflikty, sanáciu a zanedbávanie alebo aj výchovné problémy a tiež na jednotlivé témy nižšie uvádzaných skupinových alebo dyadických programov, v súlade s odporúčaným osobohodinovým trvaním, najlepšie pri frekvencii stretnutí raz týždenne 1 hod, v prípade krízovej intervencie najlepšie na dennej báze. Tieto sa môžu kombinovať a dopĺňať so **skupinovými programami**, popísanými nižšie v 3.podprograme.

#### **Špecifikácia programu DIAGNOSTIKA:**

Príslušné opatrenia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• §11 ods. 3 písm. b) bod 5</li> <li>• §12 ods.1 písm b)</li> </ul>
Počet klientov	Minimálny počet - 1 klient (maloleté dieťa) alebo bežne 2 klienti (dieťa a rodič/zástupca dieťaťa) /1 rodina (viacerí členovia rodiny) a <b>pri vyššom počte klientov z rodiny</b> sa hodiny automaticky pridávajú
Personálne požiadavky	2 odborní poradcovia (najčastejšie psychológovia) <b>alebo</b> pri špecificky zameranom probléme len 1 poradca, ale osobitné zameranie na dieťa a na rodiča, preto ostáva výpočet rovnaký) v kombinácií (alebo výberom) z nášho multidisciplinárneho tímu sociálny pracovník/psychológ/špeciálny/liečebný/sociálny pedagóg/logopéd

Výpočet podprogramu	2-4 stretnutia (pri odporúčanej frekvencii raz až dvakrát týždenne min max 1 mesiac), 8-16 hod/1 klienta (2-4 stretnutia pri 4 hod trvaní diagnostiky - používame štandardizované psychotesty bežne v trvaní 3-4 hod testovania napr. Detský Wechsler, Baltrusov scénotest, Rorschach, Sindelárovej špeciálno-pedagogická diagnostika porúch učenia atď., tiež špecificky zameraný diagnostický rozhovor atď., pričom aj interpretáciu výsledkov psychodiagnostiky treba osobne predniesť klientovi a vysvetliť atď.)
Počet hod práce s klientom	8-16 hod priamej odbornej práce s klientom v závislosti od komplikovanosti rodinného prípadu
Realizačná fáza	ambulantnou a/alebo terénnou formou

## **2. Program PORADENSTVO**

v zmysle:

- **§73 ods.6 písm b)** vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa - vykonávaných podľa **§11 ods. 2 písm. a-c), §11 ods. 3 písm. b) body 1-4, §11 ods. 3 písm. d)**
  - § 11 ods. 2 písm. a) - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je dieťaťu a jeho rodičom potrebné poskytnúť alebo sprostredkovať sociálne poradenstvo
  - § 11 ods. 2 písm. b) - opatrenia pre rodičov dieťaťa odporučiť psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spolužitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu na dieťa
  - § 11 ods. 2 písm. c) - opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových, rozchodových situáciách, kedy je potrebné dieťaťu poskytnúť alebo zabezpečiť potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode
  - § 11 ods. 3) písm. b) bod 1. - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii
  - § 11 ods. 3) písm. b) bod 2. - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa
  - § 11 ods. 3) písm. b) bod 3. - odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch
  - § 11 ods. 3) písm. b) bod 4. - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností
  - § 11 ods. 3 písm. d) - poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách
- **§73 ods.6 písm c)** vykonávanie ambulantných výchovných opatrení vykonávaných podľa **§ 12 ods. 1 písm. d),**
  - § 12 ods. 1 písm. d) - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobne, ktorá sa osobne stará  
o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na sociálnom programe:
- **§73 ods.6 písm d)** podľa **§ 44a ods.1-** poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom

- § 44a ods. 1 písm. a) – poskytovanie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho alebo iného odborného poradenstva
- § 44a ods. 1 písm. b) bod 1 – vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov
- § 73 ods. 6 písm. e) - poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti
- § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine - uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu (psychologickému)

s využitím tu v programe popísaných identifikácií problému, cieľov, cieľovej skupiny, formy a druhu činnosti, intervencií, metód a techník atď. **Individuálne programy** sú zamerané na rodičovské konflikty, sanáciu a zanedbávanie alebo aj výchovné problémy a tiež na jednotlivé témy nižšie uvádzaných skupinových alebo dyadických programov, v súlade s odporúčaným osobohodinovým trvaním, najlepšie pri frekvencii stretnutí raz týždenne 1 hod, v prípade krízovej intervencie najlepšie na dennej báze. Tieto sa môžu kombinovať a dopĺňať so **skupinovými programami**, popísanými nižšie v 3.podprograme.

#### Špecifikácia podprogramu PORADENSTVO - A forma:

Príslušné opatrenia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• §11 ods. 3 písm. b) bod 2</li> <li>• §11 ods.3 písm.b) bod 4</li> <li>• § 44a ods.1 písm. a)</li> <li>• § 44a ods.1 písm. b)</li> </ul>
Počet klientov	Minimálny počet - 1 klient (maloleté dieťa) alebo bežne 2 klienti (dieťa a rodič/zástupca dieťaťa) /1 rodina a <b>pri vyššom počte klientov z rodiny</b> sa hodiny automaticky pridávajú
Personálne požiadavky	2 odborní poradcovia <b>alebo</b> pri špecificky zameranom probléme len 1 poradca, ale osobitné zameranie na dieťa a na rodiča, preto ostáva výpočet rovnaký v kombinácií (alebo výberom) z nášho multidisciplinárneho tímu sociálny pracovník/psychológ/špeciálny/liečebný/sociálny pedagóg/logopéd
Výpočet podprogramu	10 - 20 stretnutí (pri odporúčanej frekvencii raz týždenne min 5 mesiacov, max 12 mesiacov), 20 - 40 hod na 1 klienta (10 - 20 stretnutí pri 2 hod trvaní stretnutia)
Počet hod práce s klientom	20 - 40 hod priamej odbornej práce s klientom v závislosti od komplikovanosti rodinného prípadu
Realizačná fáza	ambulantnou a/alebo terénnou formou

**Špecifikácia podprogramu PORADENSTVO - B forma:**

Príslušné opatrenia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• §11 ods. 2 písm. a)</li> <li>• §11 ods. 2 písm. b)</li> <li>• §11 ods. 2 písm. c),</li> <li>• §11 ods. 3 písm. b) bod 1</li> <li>• §11 ods. 3 písm. b) bod 3</li> <li>• §11 ods. 3 písm. d)</li> <li>• §12 ods. 1 písm. d)</li> <li>• §37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine</li> </ul>
Počet klientov	Minimálny počet - 1 klient (maloleté dieťa) alebo bežne 2 klienti (dieťa a rodič/zástupca dieťaťa) /1 rodina a <b>pri vyššom počte klientov z rodiny</b> sa hodiny automaticky pridávajú
Personálne požiadavky	2 odborní poradcovia <b>alebo</b> pri špecificky zameranom probléme len 1 poradca, ale osobitné zameranie na dieťa a na rodiča, preto ostáva výpočet rovnaký v kombinácií (alebo výberom) z nášho multidisciplinárneho tímu sociálny pracovník/psychológ/špeciálny/liečebný/sociálny pedagóg/logopéd
Výpočet podprogramu	10 - 20 stretnutí (pri odporúčanej frekvencii raz týždenne min 5 mesiacov, max 12 mesiacov), 20 - 40 hod na 1 klienta (10 - 20 stretnutí pri 2 hod trvaní stretnutia)
Počet hod práce s klientom	20 - 40 hod priamej odbornej práce s klientom v závislosti od komplikovanosti rodinného prípadu
Realizačná fáza	ambulantnou a/alebo terénnou formou

**3.Program SKUPINY (diagnostické, výchovné a sociálne skupinové podprogramy)**

v zmysle:

- **§ 73 ods. 6 písm. a)** vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenia možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné, jednoznačne určiť mieru ohrozenia
- **§73 ods.6 písm b)** vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa - vykonávaných podľa **§11 ods. 2 písm. a-c), §11 ods. 3 písm. b) body 1-5, §11 ods. 3 písm. d)**
- **§73 ods.6 písm c)** vykonávanie ambulantných výchovných opatrení vykonávaných podľa **§ 12 ods. 1 písm. b) a d),**
- **§73 ods.6 písm d)** podľa **§ 44a ods.1-** poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom
- **§ 73 ods. 6 písm. e)** - poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti
- **§ 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine** - uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu

s využitím tu v programe popísaných identifikácií problému, cieľov, cieľovej skupiny, formy a druhu činnosti, intervencií, metód a techník atď.

**Diagnostický skupinový podprogram** v našom centre je zameraný na tieto skupiny, a to:

- deti alebo mladých ľudí
- pre rodičov alebo osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa (vrátane dyadických skupín oboch rodičov)

Majú diagnostický charakter určený deťom a mládeži našich klientských rodín, najmä v prípade, keď je potrebné sledovať vzájomné vzťahy členov rodiny, dôveru a spôsob copingu zložitých životných situácií či mieru konfliktnosti a spôsob spracovávania konfliktov medzi jednotlivými členmi rodiny. Skupinové stretnutia detí budú realizované ambulantnou formou v tréningových priestoroch centier alebo v otvorenom prostredí (na školách, v komunitných centrách atď.) a budú tvoriť súčasť plánu sociálnej práce s rodinou. Diagnostická skupina osobitne pre rodičov a osobitne pre deti sa zameria na komplexné posúdenie osobnosti, sociálnych interakcií a vzťahov, štýlov správania v zmysle konfliktnosti alebo kooperácie a ďalších zadaných požiadaviek UPSVRov v oblasti diagnostiky dysfunkcií rodiny ako celku ako aj jednotlivých členov rodiny.

**Špecifikácia podprogramu SKUPINY (diagnostický skupinový podprogram):**

Počet klientov	Minimálny počet - dyáda (2 klienti z rodiny), maximálny počet - úplne všetci členovia najbližšej rodiny - je to rodinná diagnostika 1 a tej istej rodiny (nezlučovanie iných rodín do skupiny!), pri vyššom počte klientov sa hodiny automaticky pripočítavajú
Personálne požiadavky	2 odborní poradcovia v kombinácii z nášho multidisciplinárneho tímu sociálny pracovník/psychológ/špeciálny/liečebný/sociálny pedagóg/logopéd
Výpočet podprogramu	5 stretnutí (pri odporúčanej frekvencii raz týždenne min 1 mesiac, max 2 mesiacov), 10 hodín / 1 klienta (z toho 5 stretnutí pri 2 hod trvaní stretnutia pri 2 poradcov)
Počet hod práce s klientom	10 - 30 hod priamej práce s klientom v závislosti od komplikovanosti rodinného prípadu
Realizačná fáza	ambulantnou a/alebo terénnou formou

**Výchovné skupinové podprogramy** v našom centre sú zamerané na tieto skupiny, a to:

- **deti alebo mladých ľudí** - majú preventívny, cieleňý, systematický charakter určený deťom a mládeži našich klientských rodín. Skupinové stretnutia detí budú realizované ambulantnou formou v tréningových priestoroch žiadateľa. Program je zameraný na formovanie pozitívnych postojov v skupine rovesníkov a na ovplyvňovanie ich správania v zmysle podpory zdravého spôsobu života, pozitívnej životnej orientácie a organizácie kvalitného využívania voľného času. Budú rozdelené podľa vekovej skupiny a zameranosti, a to:
  1. Skupina využívajúca terapeutické prvky - ambulantný alebo terénny výkon terapeutických skupín s využitím psychoterapeutických prvkov (psychoanalýza, psychodynamika,

KBT, gestalt, PCA, systemika, prvky terapie Virgine Satirovej, arteterapia, dramaterapia, muzikoterapia atď.);

2. špecializovaná skupina - ambulantný alebo terénny výkon špecializovaných skupín využívajúcich psychoterapeutické prvky zameraných na poruchy správania, ktoré si vyžadujú starostlivosť na základe odbornej diagnostiky (ako je napr. seba poškodzovanie, "manažment hnevu"), podporné skupiny pre deti, ktorých rodič alebo osoba, ktorá sa o dieťa osobne stará, je závislá (alkohol, drogy, patologické hráčstvo), podporné skupiny pre deti a mládež s osobitnou starostlivosťou pre jazykové, kultúrne a náboženské odlišnosti (imigranti, MRK), podporné skupiny pre deti a mládež s diagnostikovaným zdravotným postihnutím (duševná porucha, mentálne, telesné, zmyslové, kombinované, vnútroorgánové) atď.;
  3. výchovno-rodičovská skupina pre maloleté matky - ambulantný alebo terénny výkon podporných skupín rodičovských zručností, výchovných štýlov a vzťahovej terapie (matka-dieťa, rodinné vzťahy) špeciálne podľa zadania výchovného opatrenia alebo zadania orgánu SPODaSK (UPSVR, súd) atď.
- **pre rodičov alebo osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa (vrátane dyadických skupín oboch rodičov)** - aktivity prebiehajú ambulantnou formou v tréningových priestoroch oboch poradní alebo terénou v otvorenom prostredí (napr. Školy, komunitné centrá atď.) a majú nadväzovať na prácu s rodinami v prirodzenom, náhradnom rodinnom alebo otvorenom prostredí a budú tvoriť súčasť plánu sociálnej práce s rodinou. Zmyslom aktivít bude nielen informovať a vzdelávať klienta ohľadom jeho práv, povinností a možností riešenia situácie, ale aj poskytnúť mu takouto formou podporu a záujem o jeho problém a tak zvýšiť motiváciu klienta a následného samostatného riešenia jeho životnej situácie. Nemalý význam skupinových aktivít pre klienta bude spočívať aj v reálnom kontakte klienta s ľuďmi, ktorí majú podobné problémy a životné scenáre, čo bude predstavovať ďalšiu formu podpory, no najmä možnosť s ostatnými zdieľať svoju životnú situáciu, navzájom si vymieňať životné skúsenosti a ponúkať možné riešenia. Tematicky budú aktivity reflektovať momentálne potreby našej cieľovej skupiny a klienti sa budú môcť formou námetov pre jednotlivé aktivity zapájať do procesu práce so skupinou. Možnosť ich zapojenia bude mať za následok zvýšenie efektivity práce s klientmi a zvýšenie ich motivácie. Všetky aktivity budú prebiehať v podobe aktívnej spoluúčasti klientov, t. j. klient bude vnímaný ako aktívny činiteľ a partner. Skupiny budú zložené tak, aby zohľadňovali vekové, rasové a rodové rozdiely so spoločnými špecifikami dysfunkcie rodín:
    1. Skupina využívajúca terapeutické prvky - ambulantný a terénny výkon skupín s využitím psychoterapeutických prvkov (psychoanalýza, psychodynamika, KBT, gestalt, PCA, systemika, prvky terapie Virgine Satirovej, arteterapia, dramaterapia, muzikoterapia atď.);
    2. Špecifická skupina - ambulantný a terénny výkon špecializovaných skupín využívajúcich psychoterapeutické prvky zameraných na poruchy správania, ktoré si vyžadujú starostlivosť na základe odbornej diagnostiky (ako je napr. Úprava komunikácie medzi rodičmi po rozvoze alebo rozchode, "manažment hnevu"), podporné skupiny pre rodičov, ktorých člen rodiny trpí rôznymi druhmivzávislosťmi (alkohol, drogy, patologické hráčstvo), podporné skupiny pre rodičov detí vyžadujúcich si osobitnú starostlivosť pre jazykové, kultúrne a náboženské odlišnosti (imigranti, MRK), podporné skupiny pre rodičov detí a mladých ľudí s diagnostikovaným

zdravotným postihnutím (duševná porucha, mentálne, telesné, zmyslové, kombinované, vnútroorgánové) atď.;

3. Skupina rozvoja rodičovských zručností - ambulantný a terénny výkon podporných skupín rodičovských zručností, výchovných štýlov a vzťahovej terapie (rodič-dieťa, rodinné vzťahy) špeciálne podľa zadania výchovného opatrenia alebo zadania orgánu SPODaSK (UPSVR, súd) atď.

### Špecifikácia podprogramu SKUPINY (výchovné skupinové podprogramy):

Počet klientov	Minimálny počet - dyáda (2 klienti z jednej rodiny), maximálny počet 10 (napr. 4 páry rodičov z rôznych rodín alebo 10 detí z rôznych rodín)
Personálne požiadavky	2 odborní poradcovia v kombinácii z nášho multidisciplinárneho tímu sociálny pracovník/psychológ/špeciálny/liečebný/sociálny pedagóg/logopéd
Výpočet podprogramu	10 stretnutí (pri odporúčanej frekvencii raz týždenne min 1 mesiac, max 2 mesiacov), 20 hodín/ 1 klienta (z toho 10 stretnutí pri 2 hod trvaní stretnutia pri 2 poradcoch)
Počet hod práce s klientom	10 - 30 hod priamej práce s klientom v závislosti od komplikovanosti rodinného prípadu
Realizačná fáza	ambulantnou a/alebo terénnou formou

**Sociálne skupinové podprogramy** v našom centre sú zamerané na tieto skupiny, a to:

Okrem vyššie menovaných špeciálne zameraných výchovných skupín a diagnostickej skupiny naše centrum realizuje tieto **sociálne skupinové podprogramy** podľa najnovších vedomostí a poznatkov z oblasti sociálnej práce, psychológie a špeciálnej/liečebnej/sociálnej pedagogiky či logopédie s približným zameraním tém jednotlivých modulov, ktoré je možné cielene vyberať len podľa modulov, kombinovať a podľa špecifickej požiadavky zadania UPSVRom realizovať, a to:

1. **Skupinový program podpory rodičovských zručností, výchovných štýlov a rodinných vzťahov** - partnerstvo (12 modulov), tehotenstvo a pôrod (5 modulov), dieťa vo veku 1-5 rokov (14 modulov), dieťa vo veku 6-18 rokov (13 modulov), mladá dospelosť (18-35 rokov, 5 modulov), zrelá dospelosť (36-60 rokov, 6 modulov), staroba (60 a viac rokov, 9 modulov)
2. **Skupinový program rozvoja osobnostných a sociálnych zručností** - sebaopoznávanie a poznávanie druhých (4 moduly), komunikácia (4 moduly), asertivita (3 moduly), konflikty (3 moduly), psychohygiena a stres (4 moduly), rozvoj psychických funkcií (6 modulov)
3. **Skupinový program zvládania psycho-patologických stavov** - úzkosti a strach (2 moduly), depresie (2 moduly), závislosti (4 moduly), poruchy príjmu potravy (2 moduly)
4. **Skupinový program podpory rozvoja kariérnych a pracovných zručností** - kariérny plán a voľba povolania (3 moduly), nezamestnanosť (4 moduly).
5. **Skupinový program podpory efektívneho hospodárenia rodiny** - finančná analýza príjmov a výdavkov rodiny (2 moduly), plán efektívneho hospodárenia s bežnými výdavkami rodiny (1 modul), plán re-financovania úverov, pôžičiek a exekúcií (2 moduly)

**Špecifikácia podprogramu SKUPINY (sociálne skupinové podprogramy):**

Počet klientov	Minimálny počet 2, maximálny počet 10 (napr. 4 páry rodičov z rôznych rodín alebo 10 detí z rôznych rodín)
Personálne požiadavky	1 odborný poradca z nášho multidisciplinárneho tímu sociálny pracovník/psychológ/špeciálny/liečebný/sociálny pedagóg/logopéd
Výpočet podprogramu	Minimálne 30 hod/1 klienta na 1 skupinový podprogram - skladá sa podľa zadania UPSVR a potreby klientov avšak odsúhlasenej po konzultácii s UPSVRom, (z toho 6 stretnutí po 5 hod trvaní stretnutia pri 1 poradcovi)
Počet hod práce s klientom	10 - 30 hod priamej práce s klientom v závislosti od komplikovanosti rodinného prípadu
Realizačná fáza	ambulantnou a/alebo terénnou formou

Detailnejší popis skupinových programov, vnútri členených na tieto moduly:

**1. Skupinový podprogram podpory rodičovských zručností, výchovných štýlov a rodinných vzťahov:**
**1. Rodičovské zručnosti -**

- prenatálny vývin dieťaťa, tehotenstvo a príprava na rolu matky, príprava na pôrod (v prípade tehotnej klientky-matky),
- starostlivosť o maloleté dieťa podľa veku a jeho vývinových úloh:
  - novorodenec - kŕmenie, udržiavanie telesnej teploty, vylučovanie, spánok, plač a upokojuvanie, motorika, zmyslové vnímanie, každodenná starostlivosť atď.
  - dojča, batoľa a dieťa predškolského veku - Výživa, rast, spánok, vylučovanie, prerezávanie zubov, plač a upokojuvanie, pohyblivosť, hry a učenie, láska a bezpečie, podpora vývinu psychických funkcií - vnímanie a pociťovanie, pamäť, pozornosť, predstavy, myslenie a reč, motivácia a emocionalita, socializácia dieťaťa atď.
  - Dieťa v školskom veku - príprava na školskú výchovu v domácom prostredí, socializácia s rovesníkmi, vzťahy k autoritám, zdravá výživa a spánok, režim dňa, voľnočasové aktivity a efektívne trávenie voľného času atď.

**2. Výchovné štýly -** rodič ako vzor, empatia a aktívne počúvanie, hranice a výchova dieťaťa, odmeny a tresty vo výchove, práca s hnevom a vzdorom dieťaťa u rodiča, sloboda vs.závislosť, direktivita vs.benevolentnosť, zameranosť na ľudí vs.výkonovo vo výchove dieťaťa, zosúladienie práce a rodiny v živote rodiča voči dieťaťu vo výchove atď.

**3. Rodinné vzťahy -** zamerané na témy partnerstvo a parientálne vzťahy (muž-žena ako matka-otec), vzťahy so širšou rodinou (svokrovci, svatovci), nevera v partnerstve, rozvod/rozchod a vplyv na dieťa, súrodenecké vzťahy atď.

## 2. *Skupinový podprogram rozvoja osobnostných a sociálnych zručností dieťaťa/rodiča:*

- Sebazpoznávanie a poznávanie druhých - štruktúra osobnosti, typológia osobnosti, podpora sebadôvery, sebaaprezentácia;
- Zásady efektívnej komunikácie - verbálna a neverbálna komunikácia, transakčná analýza komunikácie, efektívna spätná väzba;
- Asertivita - asertívne, pasívne a agresívne správanie, zásady asertívneho správania, nácvik asertívnej komunikácie;
- Konflikty - definícia konfliktu a konfliktnej situácie, konštruktívna hádka, nácvik riešenia konfliktu;
- Psychohygiena a stres - vyčerpanosť, zásady psychohygieny, autogénny tréning, relaxačné techniky;
- Rozvoj psychických funkcií - vnímanie, pamäť, pozornosť, predstavy, myslenie a reč, emocionalita, motivácia.

## 3. *Skupinový podporný podprogram zvládania porúch bio-psycho-sociálneho vývinu dieťaťa:*

- Poruchy správania - sebaoškodovanie, agresívne prejavy voči druhým;
- Poruchy učenia - dyslexia, dysgrafia atď.;
- Úzkosti a strach - fobie, anxieta, zajakávanie sa dieťaťa, pomočovanie, nočné desy
- Depresie - príčiny vzniku depresie, symptómy depresie;
- Závislosti - závislosť na alkohole, závislosť na drogách, závislosť na hraní a internete, závislosť na jedle a prejedanie sa;
- Poruchy príjmu potravy - anorexia, bulímie;
- Zdravotné postihnutie dieťaťa a jeho špecifiká vo výchove a rodičovstve.

## 4. *Skupinový podprogram podpory efektívneho hospodárenia rodiny:*

- Finančná analýza príjmov a výdavkov rodiny,
- Plán efektívneho hospodárenia s bežnými výdavkami rodiny,
- Plán re-financovania úverov, pôžičiek a exekúcií,
- Zvyšovanie príjmov rodiny prostredníctvom lepšieho zamestnania rodiča dieťaťa
- znižovanie výdavkov rodiny prostredníctvom lepšieho bývania rodiny

### **m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46 ods. 8 zákona,**

Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

### **n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách,**

Irelevantné, nevykonávame toto opatrenie.

### **o) opis obsahu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak centrum vykonáva aj prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti,**

Irelevantné, nevykonávame toto opatrenie.

**p) uvedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou,**

Podľa potreby, predpokadáme 30% ambulantnej a 70% terénnej formy, maximálne 50% ambulantnej a 50% terénnej.

Otváracie hodiny v jednotlivých poradniach SPODaSK ambulantného výkonu - prvý kontakt (následne podľa objednávok v dohodnutý čas aj mimo nižšie uvedených hodín) sú:

Pondelok - piatok 8:00 - 16:00, vo vopred dohodnutých a objednaných časoch s klientom pondelok - piatok do 20:00 aj v soboty 8:00 - 18:00.

Okrem týchto uvedených stabilných poradní máme zazmluvnené aj poradne v mestských a obecných priestoroch, kde klienti môžu chodiť vo vopred dohodnutých časoch.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou,**

V zmysle §45 ods.9 Centrum podľa účelu a formy vykonávaných opatrení podľa tohto zákona vypracúva a vedie plán podľa § 47 ods. 3, § 49 ods. 6, § 55 ods. 2, § 56 ods. 4 písm. a), § 57 ods. 11 alebo § 59 ods. 5 v ustanovenom rozsahu. Plán sociálnej práce s dieťaťom vychádza z posúdenia situácie dieťaťa a jeho rodiny a zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa podľa § 3 ods. 3 zákona 305/2005 Z.z.

***Plán vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou ako aj Plán výchovných opatrení***

- v zmysle §30 vyhlášky Náležitosti a podrobnosti vedenia plánov povinne písomne vypracujeme plán opatrenia na dosiahnutie cieľa sociálnej práce s dieťaťom a ciele navrhnutých opatrení:

- (zo zákona povinné) opatrenia na dosiahnutie cieľa sociálnej práce s dieťaťom a ciele navrhnutých opatrení - konkrétne odborné metódy (stanovené v kontrakte na úvod, ale aj v monitoringoch - záznamoch z každého stretnutia), podrobnosti ich vykonávania (v monitoringoch), rozsah vykonávaných metód vyjadrený v osobohodinách (v monitoringoch - dátum stretnutia, časy, miesto stretnutia), označenie a pracovné zaradenie zamestnanca poradne, ktorý bude za vykonávanie opatrení pre fyzické osoby zodpovedať, počet zamestnancov, ktorí sa budú na vykonávanie opatrení podieľať (pri klientovi zoznam zapojených odborných pracovníkov ako multidisciplinárneho tímu), dôvody ukončenia vykonávania odborných činností (v záverečnej správe ku klientovi), spôsob a časový harmonogram priebežného a záverečného hodnotenia vykonávania opatrení v poradni (v záverečnej a katamnestickéj správe ku klientovi),

V rámci odborných metód, ktoré používame v našom centre (nepovinné zo zákona pre naše centrum vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou) sa vypracuje písomne pre každé maloleté dieťa aj **plán práce s rodinou**. Jeho plnenie sa hodnotí odborným personálom nášho centra (v prípade multifunkčného tímu všetkými zainteresovanými odbornými pracovníkmi) raz za 2 mesiace. Ciele čiastkových plánov a hlavné úlohy psychologickéj a špeciálno-pedagogickej činnosti nadväzujú tiež na cieľ plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Naše centrum (dobrovoľne, nad rámec zákona) vypracuje písomne ku klientovi tieto body v spisovej dokumentácii ku klientovi, ktorým je maloleté dieťa:

- mieru ohrozenia dieťaťa a opis určenia miery ohrozenia dieťaťa (v zmysle §29 Vyhlášky č.103/2018 Z.z - situácia bez ohrozenia dieťaťa, nízka, stredná alebo vysoká miera ohrozenia dieťaťa) - v prípade strednej a vysokej miery ohrozenia dieťaťa kontaktujeme orgán SPODaSK (príslušný UPSVR) a informujeme ho o riziku s vyžiadaním spolupráce,
- zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny (sociálna, rodinná, osobná, zdravotná a profesionálna anamnéza každého člena rodiny v rámci sociálnej a psychologickkej diagnostiky)
- cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami, ktorý určil orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v prípade, že rodina k nám prišla na odporúčenie UPSVRu ako aj raz mesačné správy pre UPSVR opisujúce postup našej práce s rodinou za posledný mesiac,
- spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom vrátane fyzických osôb, ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom podieľali,
- konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov, a to osobitne tieto úlohy, ktoré vyžiadame od spolupracujúcich inštitúcií výkonu SPODaSK, a to: **1.** orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vrátane metód práce s dieťaťom jeho rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, **2.** plánu sociálnej práce s rodinou orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak je dieťa umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, **3.** centra, obce alebo akreditovaného subjektu, ak sa podieľa na plnení plánu sociálnej práce s dieťaťom, **4.** ďalších osôb, ktoré plnia úlohy, ak boli v pláne určené, **5.** uvedené v pláne vykonávania opatrení pobytovou formou, ak sa pre dieťa vykonávajú opatrenia na základe dohody podľa § 47 zákona alebo špecializovaný program podľa § 56 zákona, **6.** uvedené v pláne vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou,
- kritérium hodnotenia splnenia plánu alebo úlohy a termín prehodnotenia úlohy,
- výsledok prehodnotenia plnenia úloh,
- výsledok prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa,
- ďalšie rozhodujúce skutočnosti,
- plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania,
- kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie úloh plánu sociálnej práce s dieťaťom.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**Podrobnosti vedenia a náležitosti spisovej dokumentácie** (v zmysle §31 vyhlášky č. 103/2018 Z.z.) v našom centre sú vykonávané elektronicky v našom vlastnom on-line softvéri s názvom SOCIO, spĺňajúcim všetky najnovšie technické parametre ochrany osobných údajov v zmysle GDPR, pričom tam archivujeme aj oskenované (a v papierovej verzii uložené u nás v poradni) aj podpísané kontrakty s klientmi či psychodiagnostické výsledky (napr. Kresby klienta) alebo iné dôležité dokumenty (trestné rozkazy, exekučné príkazy, súdne nariadenia, lekárske správy, rodičovské dohody atď.):

- Kontrakt - dohodu s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, alebo dohodu s plnoletou fyzickou osobou alebo rozhodnutie o ambulantnom výchovnom opatrení,
- odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- závery a odporúčania psychológa a ďalších členov odborného tímu,
- individuálny plán vykonávania opatrení, ktorého súčasťou sú časti plánu výchovného opatrenia, ktoré vykonávame,
- záznamy o priebehu vykonávania opatrení,
- ďalšie náležitosti potrebné na vykonávanie opatrení a na sledovanie plnenia ich účelu (ak existujú, ako napr. rozhodnutie o pobytovom opatrení súdu v iných subjektoch výkonu SPODaSK alebo ambulantnom výchovnom opatrení alebo odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately; sociálnu správu o dieťati, ktorú vypracoval orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pred prijatím do centra, komplexné posúdenie situácie dieťaťa a jeho aktualizácie vrátane záverov psychologickkej diagnostiky a odporúčania psychológa, posúdenie sociálnej situácie dieťaťa a ďalšie odborné posúdenia, správy, výsledky vyšetrení a informácie o zdravotnom stave dieťaťa potrebné na posúdenie situácie dieťaťa; záznamy o psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa; individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa alebo individuálny plán vykonávania opatrení pobytovou formou alebo individuálny resocializačný plán a ich vyhodnotenia a aktualizácie vykonávané v inom subjekte výkonu SPODaSK; záznamy o nedovolenom opustení iného subjektu výkonu opatrení SPODaSK, úraze a ďalších rizikových situáciách počas pobytu klienta v inom subjekte výkonu SPODaSK; záznamy o psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa alebo záznamy o procese resocializácie v inom subjekte výkonu SPODaSK).

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery,**

Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

**s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre,**

Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

**t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre,**

Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

**u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre vrátane**

**1. spôsobu, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah,**

**2. spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru,**

**3. podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu,**

Pre bod 1 - Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

Pre bod 3 - Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

Pre bod 2:

Dodržiavanie práv dieťaťa a mladého človeka v našom centre je v súlade s Dohovorom OSN o právach dieťaťa, najmä:

- práva nediskriminácie;
- prvoradom záujme dieťaťa;
- rešpektu zodpovednosti, práva a povinnosti rodičov alebo iných členov rodiny či osoby starajúcej sa o maloleté dieťa;
- snaha zabezpečiť v maximálnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa; zachovanie identity (totožnosti, štátnej príslušnosti, mena a rodinných vzťahov uznaných zákonom s vylúčením nezákonných zásahov);
- právo dieťaťa nebyť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli (ak súdom nebolo takéto oddelenie nariadené v záujme zachovania života dieťaťa);
- právo dieťaťa na spájanie rodiny (návrat z náhradnej do prirodzenej rodiny, spájanie širšej rodiny pre lepší život dieťaťa, úprava komunikácie rozhádaných rodičov v rozvode/rozchode atď.);
- právo dieťaťa a z našej strany zabezpečenie realizácie takých opatrení, ktoré zabránia nezákonne premiestňovať dieťa do zahraničia a ich nevrátenie späť (v prípade únosu, zadržovania dieťaťa v zahraničí jedným z rodičov alebo treťou stranou);
- právo dieťaťa na vlastný názor, slobodu prejavu a slobodné vyjadrenie sa o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho osobne týkajú, pričom názorom detí musíme venovať primeranú pozornosť s prihliadnutím na ich výraz zodpovedajúci ich veku a rozumovej úrovni;
- právo dieťaťa na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva;
- sloboda združovania sa; ochranu súkromia;
- právo dieťaťa a jeho prístupu k vhodným informáciám šírených hromadnými oznamovacími prostriedkami (médiá, kultúrne podujatia, knihy atď.);
- právo dieťaťa na uznanie rodičovskej zodpovednosti, kedy sa v centre snažíme v maximálnej miere vyvinúť úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa, pričom pomáhame rodičom úpravou komunikácie a rodičovskými dohodami zabezpečiť, aby základným zmyslom ich starostlivosti bol najlepší záujem dieťaťa;
- právo dieťaťa na ochranu pred zneužívaním a zanedbávaním - vykonáme všetky potrebné zákonodarné, administratívne, sociálne a výchovné opatrenia pre ochranu detí pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním, zanedbávaním alebo nedbalým zaobchádzaním, trýznením alebo vykorisťovaním, vrátane sexuálneho zneužívania

počas obdobia, keď sú v starostlivosti jedného alebo oboch rodičov, zákonných zástupcov alebo akýchkoľvek iných osôb;

- právo dieťaťa bez rodiny na zvláštnu ochranu a pomoc poskytovanú štátom - vykonáme všetky opatrenia v prípade, že dieťa je dočasne alebo trvalo pozbavené svojho rodinného prostredia z rôznych dôvodov, aby bolo umiestnené v prvom rade do náhradnej osobnej starostlivosti člena širšej rodiny dieťaťa, ktoré budeme hľadať a vyhodnocovať vhodnosť náhradného rodinného prostredia a v spolupráci s orgánom SPODaSK analyzovať situáciu a ak nie je takéto prostredie vhodné, pomôcť umiestniť dieťa do vhodného zariadenia starostlivosti o deti s našou prítomnosťou a podporou dieťaťa v spolupráci s orgánom SPODaSK;
- právo dieťaťa na zdravotnú starostlivosť, sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, výchovu, voľnočasové a kultúrne aktivity, atď., ktoré sú potrebné k naplneniu práva dieťaťa na životnú úroveň potrebnú pre jeho telesný, duševný, mravný a sociálny rozvoj;
- právo dieťaťa na ochranu pred hospodárskym vykorisťovaním a vykonávaním akejkoľvek práce, ktorá môže byť pre dieťa nebezpečná alebo brániť jeho vzdelávaniu, alebo by škodila jeho zdraviu, telesnému, duševnému, duchovnému, mravnému alebo sociálnemu rozvoju - budeme chrániť dieťa pred predčasnými brigádami alebo inými zárobkovými činnosťami, ktorými by chcelo pomáhať svojej chudobnej rodine a hľadať iné alternatívy zvýšenia príjmu rodiny tak, aby dieťa tým netrpelo;
- právo dieťaťa na ochranu pred konzumáciou drog, alkoholu alebo iných foriem závislostí - prijmem všetky príslušné opatrenia na ochranu detí pred nezákonným užívaním psychotropných látok, alkoholu a iných závislostí (hráčstvo, liečivá atď.);
- právo dieťaťa na ochranu pred všetkými formami sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania - zabezpečíme všetky opatrenia v prípade podozrenia či potvrdenia sexuálneho násillia na dieťaťa v zmysle platnej legislatívy;
- právo dieťaťa na ochranu pred únosom, obchodovaním s deťmi, mučením alebo akýmkoľvek formami vykorisťovania, ktoré poškodzujú blaho dieťaťa,

Dozriavanie práv dieťaťa, mladého človeka a plnoletej fyzickej osoby, ktorá je osobou so zdravotným postihnutím sú v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Taktiež naše centrum dozriava všetky základné ľudské práva v súlade s Európskym dohovorom o ľudských právach a základných slobodách.

Dieťa, mladý človek alebo plnoletá fyzická osoba sa o týchto právach môže dozvedieť aj bez vedomia našich pracovníkov z verejne prístupných dokumentov práv u nás na nástenke, pričom v poradni máme rozmiestnené na viacerých viditeľných miestach príručky, metodiky či letáky týkajúce sa informácií, kde na akej linke pomoci alebo telefónnom čísle hľadať pomoc pri týraní, zanedbávaní, obchodovaní s ľuďmi, závislosťami atď., ktoré nám posielajú naše spriatelnené iné subjekty výkonu SPODaSK, poskytovatelia sociálnych služieb, úrad komisára (pre deti aj pre osoby so zdravotným postihnutím), VÚC či štátne orgány zapojené do SPODaSK.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre tak, aby návštev nenarúšali program centra,**

**g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre, ak centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona**

Povinnosti vyplývajú z dôvodov, vylučujúcich vykonávanie opatrení v centre (uvedených v programe tu v bode g), a to:

- Nepodpísanie kontraktu, dohody v zmysle §59 zákona 305/2005 a plánu práce s rodinou (v prípade súdneho rozhodnutia dohoda bez uvedenia zákona), v prípade §12 písm.1 ods.d) zákona č.305/2005 Z.z o SPODaSK a §37 zákona o rodine č.36/2005 Z.z. Informatívneho súhlasu, dohody a plánu práce s rodinou, prípadne odmietnutie podpísať formulár odmietnutia a zdôvodnenia podpisu týchto dokumentov alebo prejavenie písomného nesúhlasu s podpisom uvedených vstupných dokumentov. Ak by sa stalo, že nám jeden z rodičov, ktorý nesúhlasia so spoluprácou s našou organizáciou, pošle informáciu, že si neželá, aby sme robili s jeho/jej dieťaťom, až vtedy nemôžeme pracovať s dieťaťom a druhým rodičom a uvedenú informáciu posielame orgánu opatrení SPODaSK (príslušný UPSVR), prípadne príslušnému súdu (ak bol nariadený výkon rozhodnutia súdu).
- Vstupovanie do priestorov so zapnutou kamerou alebo diktafónom či iným zariadením nahrávajúcim konanie zamestnancov a klientov centra, prípadne nahrávanie výkonu opatrení počas realizácie opatrení
- povinnosť aktívne participovať na plnení vopred dohodnutých cieľov v kontrakte a pláne práce s rodinou,
- povinnosť prichádzať na stretnutia do centra v primeranom zdravotnom stave (nebyť pod vplyvom alkoholu alebo drog, liekov, evidentne chorý atď.),
- povinnosť správať sa adekvátne situácii (nebyť nadmieru agresívny) a v prípade upozornenia odborným pracovníkom prestať s nekonštruktívnym agresívnym alebo nadmieru konfliktným správaním.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, nesúhlasia,**

V rámci individuálnej, párovej aj skupinovej práce s klientom v našom centre dodržiavame nasledovné **pravidlá**:

- podpora a dodávanie odvahy na sebvýjadrenie;
- akceptácia a tolerancia druhých, vyhýbanie sa osobným urážkam a agresívnemu správaniu;
- aktívne počúvanie a empatia;
- podpora každého člena skupiny (alebo v prípade individuálnej práce s klientom podpora klienta) k aktívnej spolupráci, aktivizácii a motivácii klienta pracovať na svojich silných stránkach osobnosti;
- snaha dosiahnuť stanovené ciele odbornej práce s klientom tak zo strany odborného pracovníka ako aj klienta, postupnosť krokov pri čiastkových cieľoch a úlohách a motivácia k ďalšiemu dosahovaniu ďalších krokov,
- cieľavedomá práca a aktívna diskusia, hodnotenie a reformulácia cieľov, krokov na ich dosiahnutie či korekcia správania, otvorená diskusia pri konfliktoch alebo nesúhlase a iné.

Všetci účastníci programu (tak dieťa, ako mladiství či dospelá fyzická osoba) musia dodržiavať jednak práva dieťaťa, základné ľudské práva a práva osôb so zdravotným postihnutím, ale aj tieto pravidlá. Ak porušia dané pravidlá, s ktorými oboznámime klientov na začiatku našej individuálnej či skupinovej spolupráce (aj pri podpise kontraktu s klientom), používame v prvom rade napomenutie, prípadne opätovné upozornenie s tým, že **zakročíme verbálne** a dôrazne sformulujeme, že ak ešte raz neuposlúchnu a nedodržia pravidlá, budeme nútení prerušiť súčasné sedenie, pričom zdôrazníme potrebu ukludňovania sa a ak aj do tretice nedodržia pravidlá, **prerušíme momentálne sedenie** a dáme klientom termín budúceho stretnutia s prípadnými úlohami na zamyslenie a analýzu tejto práve prebehnutkej konfliktnej situácie s popisom možných spôsobov, ako efektívnejšie ju nabudúce zvládnuť (v prípade behaviorálnej techniky práce). V prípade, že **konflikty vyvolalo intrapsychické napätie klienta**, budeme buď okamžite alebo podľa zváženia na nasledujúcom stretnutí analyzovať psychodynamické obranné mechanizmy klienta a vysvetľovať mu, k akým negatívnym dôsledkom v jeho živote používanie takýchto foriem správania vedie za účelom vhl'adu na svoje prežívanie a správanie a následným korektívnym zážitkom vedúcim k zmene klientovho správania do osobne aj spoločensky prospešnejšej formy. Ak neuposlúchne klient napomenutie a bude naďalej vyvolávať konfliktné správanie, ukončíme sedenie (v prípade potreby voláme políciu). Ak sa bude opakovať na ďalšom stretnutí nekonštruktívne a agresívne správanie klienta, ukončíť spoluprácu s klientom úplne a oznamujeme to orgánu výkonu opatrení SPODaSK (UPSVR), prípadne príslušnému súdu. V prípade, že klient príde na stretnutie s odborným pracovníkom **pod vplyvom omamných látok** a nie je v stave adekvátne vnímať odbornú prácu, odporučíme klientovi iný termín stretnutia, pričom ho upozorníme, že je potrebné, aby prišiel na toto stretnutie v takom stave, aby bol schopný vnímať odbornú prácu. Ďalšia naša odborná práca s klientom pokračuje podľa štádia závislosti klienta a našich odborných terapeutických postupov.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).

**x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona,**

Irelevantné vzhľadom na ambulantnú a terénnu formu výkonu opatrení SPODaSK.

**y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra.**

Možné rizikové situácie v našom centre predpokladáme na základe našich predchádzajúcich skúseností. A to najmä psychicky vypäté stavy klientov (dieťa, mladiství či dospelý), kedy má klient **sebapoškodzujúce tendencie** - zhodnotíme mieru rizika a v prípade vysokého rizika okamžite telefonujeme s našimi spolupracujúcimi a už zosieťovanými psychiatrami, pediatriami či obvodnými lekármi, kedy sú v prípade krízovej intervencie pripravený prijať nášho klienta, ktorého tam odprevadíme priamo do ambulancie a po zhodnotení psychického alebo fyzického stavu už postupuje príslušný lekár (napr. volá záchranku, zabezpečí odvoz na psychiatrickú hospitalizáciu atď.).

V prípade, že klient má **agresívne sklony voči druhým alebo našim odborným pracovníkom**, zhodnotíme mieru rizika a kontaktujeme policajný zbor, napr. v prípade priameho vyhrážania sa nášmu odbornému personálu. Ak sú v danej rodine aj deti, okamžite na túto skutočnosť upozorníme aj príslušný UPSVR ako orgán výkonu SPODaSK. Do rodiny samozrejme ďalej chodíme, avšak už po dohode s policajným zborom tak, že policajný príslušník hliadkujú v čase našej návštevy v rodine na ulici v blízkosti, tiež do rodiny nejde sám odborný pracovník, ale minimálne v tandeme najlepšie s mužským kolegom z nášho centra.

Platí na všetky uvedené druhy vykonávaných opatrení v centre tu v programe uvedených v bode d).